

KIADÓHIVATAL TELEFON: 9-77
Str. Baron L. Pop 10
SZERKESZTŐSÉG TELEFON 1-77
Ejeli telefon (nyomda) 2-02
ELŐFIZETÉSI ÁRAK: 18
Egész évre
Félévre
Negyedévre
Egy hónapra

IX évfolyam ♦ 272. szám
1928 December 14 péntek
* 5689 év Tébét 1 *

KELELET

Dr. Ramaseter Ró.
2. Ilc. 8.

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

A mandátumok előrelátható elosztása:

Nemzeti parasztpárt 342-347, magyar 12-14, liberális 10-12, Averescu-Jorga 4-5, Lupu 4-5, a cuzisták és a dolgozók nem jutottak mandátumhoz

A választások mérlege

Írta: Marton Ernő

Egy-két megye kivételével immár teljesen kimerítő lépnünk van a választási harc kimeneteléről. Azt hisszük, az eredmény senkit sem lep meg ebben az országban, de még az ország határain túl sem. Ezek óta mindenki tudta, hogy a nemzeti parasztpárt a választópolgárok túlnyomó többségének bizalmát bírja s hogy az eddigi választásokon ez a bizalom csak azért nem nyilvánkozhatott meg, mert a csendőrszuroknyok útját állották ennek. A nemzeti parasztpárt sikere megelégtelt a legoptimistább várakozásoknak is, főként ami a választások imponáló és nyugodt lefolyását illeti. Valóban nem túlzás az, ha azt mondjuk, hogy Maniu Gyula kormánya megsemmisítő győzelmet aratott olyan győzelmet, amely csak olyan országokban lehetséges, amelyeket hosszú ideig elnyomatás alatt tartottak, amelyek politikai tekintetben éppen ezért nem is differenciálódhattak, mert a polgárok egyetlen politikai ideálja az elnyomás alól való felszabadulás volt. Maniu Gyula olyan parlamenti többség élén veheti most már át az ország kormányását, amelynek autoritását és törvényességét semmiféle politikai intrika meg nem rendlítheti. Ha demokrácia alatt a többség alkotmányos uralmát értjük, úgy a most összeülő parlament és Maniu Gyula kormánya méltán rászolgált erre a jelzőre.

Amikor a most lezajlott választások mérlegét felvettük, úgy éreztük, első kötelességünk leszögezni azt az örömteljes tényt, hogy ez a választás egyenesen ideális megvalósítása volt a népakarat szabad és minden erőszakos befolyástól mentes megnyilvánulásának. Romániában, ahol tíz év óta olyan kormányok váltogatták egymást, amelyek csendőrszuroknyokkal és az urnák tartalmának meghamisításával terrorizálták össze maguknak parlamenti többséget, messze kiható történelmi jelentősége van ennek a ténynek. Figyelemmel kísértük ennek a választási kampánynak minden mozzanatát, közvetlen közelből ellenőriztük úgy a pártok propagandáját, mint magának a választásnak technikai lefolyását és a közvetlen tapasztalatok alapján politikai felelősségérzetünk teljes tudatában állapíthatjuk meg, hogy Maniu Gyula és kormánya százszázalékosan teljesítette az adott szavának és oly mértékben biztosította a választások szabadságát és tisztaságát, amely a legmodernejebb nyugati demokratikus államoknak dicsőségére válhatna. Nemcsak a választás napján, de a választást megelőző propagandahadjáratban sem lehet seholy csendőrszuroknyot látni. Minden párt korlátozás nélkül folytathatta le propagandáját és úgy a gyűlékezés, mint a sajtó szabadsága semminemű korlátozásnak nem volt alávetve. A választás technikai

lefolytásánál pedig módot tudott találni a kormány, hogy mindenki zavartalanul tehessen eleget állampolgári kötelességének.

A kormánynak ez az első ténykedése a legmesszebbmenő mértékben felelt meg a hozzáfűzött várakozásoknak és nekünk, kisebbségnek nem lehet más kívánságunk, mint az, *vajna programjának főbb pontjait is ilyen leküszöböléses hűséggel valósítsa meg a kormány.* Különös érdemként könyveljük el azt is, hogy a kormány igen tapintatos és törvényes formában gondoskodni tudott arról, hogy a választási harc el ne fajuljon és a szabadságból ne legyen szabadság. Amiól bravurozabb volt ez a teljesítmény, mert ennek az országnak lakossága az erőszakos választás módszereihez volt hozzászoktatva és így joggal lehetett tartani tőle hogy ezt a hirtelen jött változást egyes turbulens elemek igyekezni fognak kihasználni.

A választási mérleg legpozitívabb tétele számunkra, hogy a választás nyomán a népi alapon álló erdélyi zsidóság képviselői bevonulnak a törvényhozás házába. Talán fölösleges is méltatnunk, milyen korszakos jelentősége van ennek a ténynek az erdélyi zsidóság életében. Ha különböző, általunk is méltányolt nehézségek miatt nem is juthattunk hozzá a számarányunknak megfelelő képviselőhöz, de elértük azt, hogy elsőszében nyílik most alkalom arra, hogy jogos népi kívánságaink hangot nyerjenek ott, ahol rólunk és sorsunkról határoznak. Dr. Fischer Tivadar és dr. Fischer József személyében olyan képviselőket küldött az erdélyi zsidóság a parlamentbe, akiknek elhivatottsága és rátermettsége erre a nehéz és áldozatos követelő misszióra minden kétségen felül áll és akiknek működése elé bizalommal és reménykedéssel tekinthet egész Románia zsidósága. A két erdélyi zsidó képviselőt kívül bekerül még a parlamentbe a csernovitzi dr. Mayer Ebner és a kisenevi dr. Landau akik szintén a nemzeti alapon álló zsidóság képviselői. Bátran mondhatjuk, hogy jó kezekbe tettük, le a romániai zsidóság képviselőt s ha kevesen is lesznek a parlamentben, de mind önértés és hű fia népünknek, akiknek egyetlen célja, hogy a poszton, ahová a kötelesség állította őket, a zsidóság egyetemes érdekeit szolgálják. Nem lehet kétséges, hogy képviselőink munkájának csakhamar meglesznek a látható eredményei is.

Bár paradoxonként hangzik: pozitív eredménynek kell elkönyvelnünk egy negatívumot is. Az antiszemita Czupa-part az eddig beérkezett jelentések szerint nem kapta meg azt a minimális szá-

vázatszámot, amelynek alapján képviselőhöz juthatna a parlamentben. Nagy elégtétel és megnyugvás számunkra, hogy az ország közvéleménye, amely most szabadon megnyilatkozott, ilyen imponáló egyöntetűséggel utasította vissza az antiszemita párt gyűlölködő programját. Pedig propagandájában és kortéshadműveleteiben talán a legfürgőbb és leghangosabb volt az összes pártok között az antiszemita liga. A lázító röpiratok millióival árasztották el az országot és gyűlölködő jelszavakkal a legeludgottabb falvakban is igyekeztek megmértelyezni a lelkeket. De ime a román választók milliói nem hagyták magukat megtéveszteni a hangzatos jelszavak által, nem dőltek be a csábító ígéreteknek, amelyeket megcsillagtattak előttük, hanem bámulatos politikai érettséggel állottak a helyük az urnák előtt.

A tegnapi választás során kiderült, mennyire nincsen talaja és jogosultsága Romániában, de főleg Erdélyben az antiszemita mozgalomnak, mennyire mesteres eszközökkel tartják ebben bizonyos politikai érdekkörök a zsidóság elleni gyűlöletet és mennyire távol áll ez a mozgalom a tömegek igazi lelkivilágától. A két legnagyobb egyetem városban, az antiszemita diákmozgalom főfőszékében, Bukarestben és Kolozsváron a cuzisták választási eredményei egyenesen nevelés-gesek. Kolozsváron közel tízezer szavazatból mindössze 108, Bukarestben pedig közel harmincezer szavazatból 582 szavazatot esett a cuzistákra Marmaros megyében, ahol az antiszemita állítása szerint a legtermészetesebb talaja van a mozgalomnak, huszonegyezer szavazatból 49, azaz negyvenkilenc szavazatot tudtak összegyűjteni Czupa professzor hívei.

Nagy tanulság ez a jövőre nézve, különösen a kormány számára. Hiszen az antiszemita mozgalom erje és elterjedtségére nézve maga Maniu Gyula is tévedésben volt, aki a választás előtt azt hitte és ennek az aggodalmának kifejezést is adott a zsidóság képviselői előtt, hogy a mostani szabadválasztások során a cuzisták be fognak hozni néhány képviselőt a parlamentbe, akikkel szemben a zsidó képviselőknek kell majd helyt állniuk. Most végre kiderült, hogy ennek a mozgalomnak nincsenek természetes gyökerei s a kormány jövő magatartását is ennek megfelelően kell irányítania az antiszemita mozgalommal szemben.

Általában ez a választás az első komoly politikai vizsgálata volt a romániai tömegeknek, amelyek derekasan állották meg ezt a vizsgát. Bizonyosodott, hogy ebben az országban nem találnak visszhangra a szélsőséges politikai jelszavak, legyenek azok akár jobboldaliak, vagy baloldaliak. Szánalmas vereséget szenvedtek mindazok a pártok, amelyek az ország társadalmi, vagy gazdasági harmonizálására törekednek. A legfontosabb azonban, hogy kiderült, melyik párt képviseli politikai realitást és melyik csak üres fikció. Így például az eddigi jelentések szerint a Averescu-párt még Jorgával együtt sem volt képes az összszavazatok két százalékát elérni. És ez a párt követelte magának a legkomolyabb pretenciókkal a hatalmat. A liberálisokról is kiderült, hogy a csatolt területeken egyáltalán semmi s a Regátban is csak igen kisiny táborak van, amely valóban nem jósítja fel őket azokra a követelésekre, amelyeket a ország irányításával kapcsolatban támasztanak. Más országban egy ilyen párt álmában sem merne gondolni rá, hogy kormányra jusson. Remélhetőleg a mostani választás valóban kijelölte minden párt számára hosszú időre azt a helyet, amely az ország életében számánál, népszerűségénél és erköcsi súlyánál fogva megilleti.

Végül megnyugvással regisztráljuk, hogy a magyar párt, amely önállóan indult a választási küzdelemben, a magyar választótömegek fegyelmezettsége és politikai állhatatossága révén jelentős sikereket ért el. Hiszük, hogy a magyar képviselők parlamenti munkája kedvező kihatással lesz az összes itt élő kisebbségek sorsára és hogy a kisebbségi jogokért folyó küzdelem parlamenti frontján az összes kisebbségi képviselők a szolidaritás jegyében találkoznak fognak. Tízéves politikai nyugtalanság és állandó feszültség után végre nyugalomhoz jut az ország népe. Kezdetét veheti az alkotó, a termelő munka. Az ország letette sorsát önként és saját jószántából Maniu Gyula kormánya kezébe. Megadta a lehetőséget a kormánynak, hogy nyugodtan és a közbizalomra támaszkodva megkezdhesse programja valórváltását. Az ország megtette kötelességét. Most a kormánynak van a sor.

15-én, szombaton este 8-kor
az Építőiparosok Otthonában nagyszabású műsorral, a zsidó ifj. szervezetek
Chanuka ünnepén
Fischer Tivadar parlamenti képviselő
tart ünnepi beszédet.

A román állampolgárságra optált külföldiek is kapnak exzentul utlevelet

Csak a bukaresti szigurancaigazgatóságnál lehet az egyszeri utazásra érvényes utleveleket megszerezni

(Cluj-Kolozsvár, december 13. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az új kormány hivatalfelfüggetlése kapcsolatban megírta annakidején az Uj Kelet, hogy a közszolgálatok helyreállítása terén a kormány a sajtocenzúra és a gyűlékezési szabadság korlátozásának megszüntetése után az utlevélkérdés nagyfontosságú ügyét is gyökeresen meg akarja reformálni. A belügyminisztérium többek között kilátásba helyezte, hogy az utleveleket kiállítását kevesebb formalityashoz fogja kötni, illetve az utleveleket megszerzéséhez csak egy-két irat lesz szükséges, az utleveleket érvényességének időtartamát pedig általábanossággal egy évre, kereskedők és utazók, valamint speciális foglalkozásuk részére két évre fogja meghosszabbítani.

Az utlevélkérdés legsúlyosabban azokat a volt külföldi állampolgárokat érinti, akik a régi állampolgárságukról lemondottak és beadták naturalizálási kérsükét és semmiképpen sem tudnak utlevélhez jutni. Ezekre vonatkozólag a Monitorul Oficial legutóbbi számában miniszteri döntés jelent meg, amely lehetővé teszi, hogy a naturalizálás alatt álló volt külföldi állampolgárok is kap-

janak külföldre szóló utlevelet. A miniszteri határozat szerint a román fenntartás alá tartozó külföldiek a központi állambiztonsági igazgatóságtól jól megindokolt esetekben utlevelet fognak kapni. Az utlevelet személyesen kell a sziguranca központi igazgatóságától kérni és másutt ilyen utleveleket nem fognak kiállítani. Az utleveleket csak egyszeri utazásra érvényesek és az országba való visszaérkezés után az utlevél tulajdonosa köteles azt a sziguranca vezérigazgatóság illetékes osztályánál visszahozni.

Ujra hamis ezerlejesekkel árasztották el az országot

Egy craiovai terménykereskedő a feje a pénzhamisító bandának

(Cluj-Kolozsvár, december 13. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az Uj Kelet már beszámolt arról, hogy egy pénzhamisító társaság hamis ezerlejesekkel árasztotta el az országot. Különösen Craiovában és Temesváron, a legutóbbi országos vásár alkalmával pedig Kolozsváron foglaltak le több hamis bankjegyet s a Nemzeti Bank utasításai alapján az összes bankok intézkedéseket fogantottak a hamis bankjegyek terjesztésének megakadályozására.

A nagy apparátussal megindított nyomozás rövidesen eredményre is vezetett, amennyiben a rendőrségnek sikerült Craiovában letartóztatni egy terménykereskedőt és bűntársait, akik egy kö-

zeli faluban modernül felszerelt pénzhamisító-gyárban nyomták ezer számra a hamis ezerlejeseket. A további nyomozás során beigazolódott, hogy a pénzhamisító társaság különösen Erdélyt, Bukovinát és Besszarabiát árasztotta el hamis ezresekkel. A pénzhamisító társaság főnökeinek ügynekei összehajtották az egész országot és jelentős bevásárlásokat eszközöltek, amelyeknek ellenértékét hamisított pénzzel fizették ki. Tulajdonképpen a nyomozó közegeknek is csak úgy sikerült nyomára akadniok a hamisítóknak, hogy a társaság feje a craiovai terménykereskedő szokatlan dorézolások és mulatozások közepette szórta egy alkalommal Temesváron a ropogós ezresekét. Az

ismeretlen terménykereskedőt csak rövid ideig kellett figyelnie a rendőrségnek, hogy megállapíthassa, hogy az általa elköltött pénz milyen forrásból ered.

Ujabbán ismét az ország több pontjáról jelzik, hogy a hamis ezerlejes bankjegyek ismét kezdenek feltűnedezni. Az utóbbi napokban Kolozsváron is foglaltak több hamis ezerlejeset és megindították a nyomozást a hamis bankok terjesztőinek leleplezése érdekében. Hasonlóképpen az összes bankok megiettek a szükséges intézkedéseket arra, hogy meg lehessen akadályozni a hamis bankjegyek további terjesztését.

Az Action Francaise is be van keverve a Gazette de France botrányába

Negyedmillió frankot kaptak Hannau asszonytól a royalista lap tulajdonosai

Páris, dec. 13. A Gazette du France sok millió szélhámoskodásával kapcsolatban a párisi rendőrség letartóztatta Courville grófot, akiről kiderült, hogy ő alapította 1925-ben ezt a vállalatot és maga mellé vette társnak Hannau Márta asszonyt. Az a vád ellen, hogy része volt a csalásokban, mivel azonban öreg és beteges ember, egyelőre ismét szabadlábra helyezték. Mindazonban a bankokban, amelyeknél a Gazette du France folyószámlái voltak, a vizsgálóbíró zártatót rendelt el és ilyen módon körülbelül 700.000 frank meg fog térülni.

A vasárnapi nap szenzációja az, hogy Clotz szenátor, az egykori Clémenceau-kormány pénzügyminisztere hír szerint megőrült és be kellett szállítani a tébolydába. A párisi lapok azt írják, hogy Clotz szenátor kompromittálva van a Gazette du France botrányában és attól való félelmében zavarodott meg, hogy le fogják tartóztatni. Ezzel szemben a „Matin” úgy tudja, hogy Clotz szenátor a kártyasztal mellett elvesztette egész vagyonát s emiatt mondták fel idegei a szolgálatot.

A hétfő délutáni párisi lapok szerint a botrányba az Action Francaise, a ro-

yalisták lapja is bele van keverve. Az Action Francaise nemrégiben burkolt cikkeket közölt egy nagy vállalat panamáiról és ezek a cikkek a Gazette du France vállalataira vonatkoztak. Amióta azonban Courville gróf közvetítésével Hannau Márta negyedmillió frankot adott az Action Francaisenak, a táma-

Használta már

a csodás illatu, tartós

**oroszkölnivizemet.
Rózsa M.**

ROYAL drogeriája Cluj,
Főter 26. szám.

Meghosszabbították a vámtarifa áruközépterkeit. Az importált áruk forgalmi és luxusadóinak kivonásánál alapul szolgáló hivatalos középterkek érvényessége december 31-ig lejár. Tekintettel arra, hogy az új vámtarifa végleges megalkotása még folyamatban van, a pénzügyminisztérium elhatározta, hogy a középterkek érvényességét újabb három hónappal, vagyis 1929 március 31-ig meghosszabbítja.

Hirdessen az Uj Keletben

Megnyitottaujonnan épült szőrmeházát Kolozsvár régi, megbízható szücsmeistere

Mártonffy János

Cluj, Calea Victoriei 93. szám alatt. (Saját ház.)

Elkészett szezon miatt meglepő árleszállítás karácsonyi nagy kiárusítással. Mindenféle szőrmeprem és bunda felkülsmeretes kiszolgálás mellett garantálva. **Vételkötelezettség nélkül kérem szőrmeházam megtekintését!**

**Ne vegyen Rádiót
vagy alkatrészt**

addig, amíg nem hallotta az **ELECTRICA** szenzációs teljesítményű gépeit. Díjtalan bemutatás **Rádió-Szalonunkban**. Kívánságra bárki lakásán vételkötelezettség nélkül készülékeinket üzembe helyezzük. Alkatrészek nagy raktára. Kérje terjedelmes nagy árjegyzékünket.

ELECTRICA

Cluj, Piata Unirii No. 28.

Eladás nagyban és kicsinyben!

Eladás nagyban és kicsinyben!

A modern testápolás első feltétele

eredeti svéd OSMOS-sóvángító

habfürdő használat. Ma már világ-hírn, hatása meglepő, eredménye biztos. Kapható minden gyógyszerárban, drogueriarban, illatszertárban, ahol még nem, 130 lei beklődése ellenében egy fűrdőt franco küld a vezérképviselőt:

Bobos József vegyészmenök Timisoara,
Strada Jancu Vacarescu 8.

dások megszűntek. A Volonté című lap közlése szerint a rendőrség a nyomozást kiterjesztette az Action Francaise tulajdonosaira is.

A lapok részletesen ismertetik Clotz szenátor tragédiáját is. A szenátor nemcsak saját pénzét, apai és anyai örökségét vesztette el Hannau asszony üzleti vállalkozásain, hanem több különváltan élő felesége vagyonát is elvesztette, amire hozzájárult, hogy a lóversenyen is nagy veszteségei voltak. Ezért kellett fedezetlen csekket kibocsátania, ami az ügy leleplezésére vezetett. A szenátor most igyekszik a letartóztatás elől idegszanatóriumba menekülni.

A párisi pénzügyi botrányhoz hasonló skandalumot fedezett fel a rendőrség Strassburgban is, ahol nemrégiben Institut Financier de l'Est hangzatos címen tőzsdébizományi és bank részvény társaságot alapított három ember. Elárasztották a kistökéseket csábító prospektusokkal, az üzlet nagy lendületet vett mert egy strassburgi pénzügyi szaklap is toborozta a csaló vállalat számára a tőzsdei megbízókat, míg nem most kiderült, hogy a strassburgiak szélhámosoknak lettek áldozatai. Az „igazgatót”, aki állítólag összekötésben állott Hannau Márta asszony párisi vállalatával, letartóztatták, kérsu azonban megszökött.

974
754
715
523
82.571
10.033
3414
1450
2098
3537
3537
22343
2572
305
832
1761
39350
5127
1992
2621
193
26.000
8500
1400
1600
615
641
dolga
ajja az utat
elyre
tekintse meg
Réti
as raktárak.
hoffmann
aninó
és feltételek
premier!
y Liedtke
ge.)

Jackie Coogan nem szeret tanulni

Páris, dec. 13. Egy újságíró akar veled beszélni, Jackie! — szólt rá papája, Mr. Coogan és Jackie mint engedelmes kis filmsztár, aki már sokat látott tizéves sztárkarrierje és tizenhárom életéve alatt, otthagyja azt az irigyléreméltó, remek kis vasutat, amellyel mostanáig játszott a párisi szállodai szoba szőnyegén és odalép hozzánk, kezét nyújtva.

— Jackie Coogan vagyok — mondja, helyet mutat, mint a felnőttek és a játéktól elragadott, izgatott fantáziáját igyekszik a mindennapi unalmas életbe visszaterelni.

Csinos, nagyon értelmes areu kisfiu ez a Jackie. A Kidből nem sok maradt meg benne, elegáns amerikai golfruhája kitűnő szabású és szőke haját gondosan simára fésülte a borbély. De amikor beszél, eltűnik az arcáról az az interjúhoz felvett felnőttés kifejezés, egyszerűen kisfiu lesz, kicsit ideges, de jókedvű, okos, kedves és egy csöppet sem nagyképu kisfiu. Egészen olyan, mint amilyen a többi hasonlókoru fiúcska Amerikában, vagy Franciaországban, vagy bárhol.

— Hogy tetszik Páris? — kérdezem Jackietől.

— Tetszene nagyon, — felelt Jackie — csak már láthatnék valamit belőle a szállodán és az Empire-varietén kívül is. De nincs időm semmire. Este játszom, napközben gyakran jótékony előadáson kell magam megmutatni és mindezekon felül még tanulnom is kell.

— És sokat kell tanulnia? — kérdezzük sajnálkozóan.

— Rettentő sokat — tör ki Jackie elkeseredetten. — Azt akarják, hogy mindent megtanuljak a világon. A rendes tantárgyakon kívül még matematikát, meg fizikát is kell tanulnom.

— A matematika meg a fizika ilyen rendes tantárgyak — bizonyítgatom a kis világhírűnek álszenteskedve.

— Ezt mondja a mamám meg a papám is. — szomorkodik Jackie — de nekem és a barátainknak egész más a véleményünk.

— Kik a barátai?

— A Harold Lloyd öccse, meg a Mrs. Harold Lloyd öccse.

— Szóval tanulni nem szeret?

— Ugyan kérem, ki szeret tanulni? — fakad ki Jackie végleg elkeseredve. — Nem mondom földrajzot, történelmet és szépirodalmat örömmel tanulok, sőt

franciát is, de az algebrát és társait ki nem állhatom.

— Pedig az életben nagyon fontos, hogy jó matematikus legyen az ember, — szól közbe Mrs. Coogan, Jackie mama. — Tudod fiacskám, akkor mindent előre ki tud számítani az ember.

— És te olyan könnyen tanulsz — tódítja Mister Coogan. Nekem sokkal nehezebb, mint neked. És mégis én is tanulok, amikor csak tehetem.

Jackie igen büszke papája dicséretére. Nagyon respektálja az apját és szereti magát összehasonlítani vele. Mister Coogan, ez a kissé furcsa, hosszúkás fejű, madárképű, szőkehajszu artista pedig úgy kezeli Jackiet, mintha az nem egy tizenhároméves fiu, hanem egy igen komoly és döntő véleményű gentleman lenne.

Megkérdezzük Jackietől, hogy is volt a megismerkedésük Chaplinnal, de sajnós, Jackie már semmire sem emlékszik az egész dologból.

— Akkoriban még igen fiatal voltam — védekezik. Még csak három esztendő. Elfelejtettem már, mi minden történt velem abban az időben.

— Mennyi volt a legmagasabb honorárium, amit eddig Jackie egy filmjéért kapott? — kérdeztem Coogan urtól.

— Hatvan százalék és ötszáz ezer dollár előleg négy filmre, — feleli Coogan ur jókedvűen. A Metro-Goldwyntól. Ez a rekord.

— Egész csinos summa, mi? Igazán nem hittem volna. Hiszen Mr. Chaplintól annak idején hevenőt dollárt kapott hetenként és már arról azt tartottuk, hogy hatalmas összeg.

Coogan ur aztán még elmondta, hogy most egyelőre vaudevillezni fognak együtt Jackieval. Londonba és aztán Berlinbe szölijtja őket a szerződésük, de ha akarnának, még egy esztendőig is játszhatnának itt Párisban, de minek?

Hadd utazzon a gyerek. Az fontos a neveléséhez, pénzre nekünk ugye sincs szükségünk. Azután majd újra kezdődik a filmzés. De nem kell elsielni a dolgot. Jackie még elég fiatal, még várhat. Minek dolgozzon annyit? Olykor-olykor egy-egy film, nem mondom. De állandóan, az egészségtelen.

Behozzák Jackie öccsét, egy négyötéves fiúcskát. Olyan, mint Jackie volt „kölyök”-korában. Csak még sem olyan. Jackie edesebb volt. Jackieesebb. A kis Coogant egy kicsit produkáltatni szeretné Coogan papa.

— Milyen nemzetiségű vagy? — kérdi tőle. A kisfiu nem tudja.

— Hogy hívják? — folytatódik a produkció.

— Papa, hát már a nevemet is elfelejtetted? — kérdi Jackie öccse szemrehányóan és nagyon elszomorodott ezen.

— Még nagyon butácska, — védi öcsikéjét Jackie. Menj csak ki, majd utána jövők és játszunk.

— Most már szeretnék egy kicsit játszani én is, engedje meg, hogy elmehessek, — kéri Jackie.

És ezt olyan kedvesen mondja, mint ahogy a régi Jackie mondotta volna a Kidben. Elengedjük.

Apponyi Albert gróf jogbitorlónak tartja Albrechtet

A magyar legitimisták szerint a királykérdést még nem lehet megoldani

Budapest, dec. 13. A magyar legitimisták vasárnap ülést tartottak Nagykanizsán, amelyen főleg az arisztokrácia köréből jelentek meg nagy számban gróf Apponyi Albert vezetése alatt.

Nagykanizsa közönsége meleg és díszes fogadtatásban részesítette a délelőtti érkező legitimistákat, akik délután három órákor tartották meg ülésüket. Az ülés vezérszónoka Apponyi Albert gróf volt, aki a királykérdés aktuális problémáiról nagy beszédében többek között kijelentette, hogy már csak erkölcsi okokból sem hisz azokban a hírekben, amelyek szerint Albrecht főherceg úgy nyilatkozott, hogy két év múlva Magyarország királya lesz.

Ha azonban Albrecht valóban meg-

tette ezt a kijelentést, úgy én is jogbitorlónak tartom őt — mondotta gróf Apponyi — majd arra utalt, hogy a törvényes király magával hozná a szabadságjogokat és szíve tárva volna mindenki számára, pártállásra való tekintet nélkül. Aki azonban valamelyik párttól kapná a trónt, — folytatta Apponyi Albert — annak állandóan rettegnie kellene a közszabadságtól és minden megnyilvánuló szabad véleménytől.

Beszéde végén Apponyi kijelentette, hogy ő sem látja időszerűnek a királykérdés megoldását, de ennek dacára szükségesnek tartja a legitimista eszme ápolását.

Gróf Apponyi után a gyűlésen még számosan felszóltak.

Izgatott hangulatban zajlott le Budapest közgyűlése, melyen az ellenzék az autótaxik ügyét tette szóvá

Budapest, december 13. Baracs Marcell és még más negyven törvényhatósági bizottsági tag irásbeli kérésére ma összehívták a rendkívüli törvényhatósági bizottság közgyűlését, amelyen az ellenzék az autótaxik ügyében hozott tanácsi határozatot kívánta szóvá tenni. Már az ülés előtt izgatott volt a gyűlésteremben a hangulat, Klár Zoltán dr. hangos szóval tette szóvá, hogy a városháza előtt erős rendőri készenlét áll és hogy a gyűlésterem karzatára csak személyre szóló jegyekkel és kellő igazolás után engedik

fel a hallgatóságot.

A rendkívüli közgyűlést félöt órakor nyitotta meg Ripka Ferenc főpolgármester. Bejelentette, hogy Szigeti József lemondott tagságáról. A főpolgármester elismerő szavakat mondott a lemondott tanácsagról, mire az ellenzék felbeszárkította a méltatást nagy zajongással, hogy Szigeti még nem halt meg s nem jár neki nekrológ. Ripka főpolgármester ezután napirend előtti felszólalásra adott engedélyt Sipőcz Jenő polgármesternek, aki szembe fordult azokkal a sértő, bántó és gyanúsító kitételekkel, amelyeket Pakots József és Magyar Miklós az autótaxi ügygel kapcsolatban tartott beszédekben a tanácsal és a város főtisztviselőivel szemben használtak. Ezeket a polgármester visszautasította. Ezután Pakots József szólalt fel s ennek végén bizalmatlansági indítványt tett a tanács ellen. Folkusházy Lajos alpolgármester beszédében védelmébe vette a tanácsi határozatot. Este tizenegy órakor a közgyűlés még tart s valószínűleg csak a késő éjjeli órákban ér véget.

— A színész mint templomtolvaj. Baradonból jelentik: Tribus Winkel község templomában már régen észrevették, hogy ismeretlen tettesek lopkodják a kegyeszerkeket. Galler lelkész a tegnapi večsernye alkalmával rajtakapott egy embert, aki két ezüst gyertyatartóval ki akart szökni a templomból. A lelkésznek sikerült lefogatnia a tettest, akiről megállapították, hogy Bartik Ferenc ál-lásnélküli bécsi színésszel azonos.

Több mint 1200 pár hokey mű- és gyorsfutó

ből választhat, ha idején felkeresi

Kun Mátvás Fia

szaküzletét: Kolozsvár, C. Victoriei 2. Köszörsülés, javítás és nickelés kifogástalanul eszközöztetik.

Albion Román Biztosító és Viszontbiztosító R.-T.

Alaptőke 7,500.000 lej. — Bukarest, Bulevardul Carol 11. — Gh. Cantacuzino 2. Telefon 229/12.

Igazgatóság:
Elnök: **MIRAIL C. VLADSCU** egyetemi tanár, a bukaresti egyetem volt rektora.
Helynök: **EMANUEL KRETZULESCU** meghatalmazott miniszter, nagybirtokos.

Igazgatósági tagok:
Ionescu G. Const. tanár, birtokos.
Lazarescu Em. Alex. egy. magántanár, adm. delegat.
Briboian Victor erdőmérnök.
Vladescu G. Mihail mérnök, adm. delegat.
Vasilii Eugen mérnök.

Felügyelőbizottság:
Agatstein B. ügyvéd, póttag.
Dulfu P. mérnök, póttag.
Popescu Er. George póttag.
Tudor Vladimir ügyvéd, póttag.
Tase Eilad ügyvéd, póttag.

Vezérigazgatóság:
OTTO ABODI vezérigazgató.
NICOLAE ALEX. MALIN vezérigazgató.
EMIL G. GIHL delegált igazgató, London.

Köt biztosításokat a biztosítás minden ágában: Tűz, betöréses-lopás, ablaküvegek, mindennemű balesetek, autóbiltek zárazföldi, folyami és tengeri szállítmányok. Életbiztosítások a legelőnyösebb feltételek mellett.
A társaság a biztosítottaknak az Albion kötvényei mellett a legnagyobb angolai viszontbiztosító intézetek kötvényeit is átnyújtja.

Nemzeti parasz
Liberális
Averescu
Lupu

Nemzeti parasz
Averescu
Liberális
Lupu
Függetlenek
Cuza
Dolgozók blokk

Rá

Nemzeti parasz
Liberális
Averescu
Cuza

Az alábbi m
nem teljes.

Nemzeti parasz
Liberális
Averescu
Lupu
Cuza
Dolgozók blokk

Nemzeti parasz
Liberális
Averescu
Lupu

Rá

Nemzeti parasz
Liberális
Averescu
Cuza
Dolgozók blokk
Liberális disszu

Nemzeti parasz
Liberális
Averescu

Nemzeti parasz
Liberális
Averescu

Nemzeti parasz
Liberális
Averescu
Lupu

Nemzeti parasz
Liberális
Averescu

Nemzeti parasz
Liberális
Averescu
Lupu
Cuza
Dolgozók blokk

Nemzeti parasz
Liberális
Averescu
Cuza

Nemzeti parasz
Liberális
Averescu
Lupu
Cuza
Dolgozók blokk

Nemzeti parasz
Liberális
Averescu
Lupu

Muscel megye	
Nemzeti parasztpárt	20.985
Liberális	1112
Averescu	1479
Lupu	363
Gorj	
Nemzeti parasztpárt	59.833
Averescu	4577
Liberális	9413
Lupu	3199
Függetlenek	342
Guza	330
Dolgozók blokkja	402
Râmnicul Sarat	
Nemzeti parasztpárt	18.400
Liberális	3100
Averescu	616
Guza	318
Az alábbi megyék eredménye még nem teljes.	
Hfov	
Nemzeti parasztpárt	37.006
Liberális	2371
Averescu	1740
Lupu	1330
Guza	256
Dolgozók blokkja	117
Roman	
Nemzeti parasztpárt	14.208
Liberális	2062
Averescu	598
Lupu	695
Râmnicul Vâlcea	
Nemzeti parasztpárt	30.000
Liberális	5000
Prahova	
Nemzeti parasztpárt	41.882
Liberális	6074
Averescu	1172
Guza	714
Dolgozók blokkja	525
Liberális disszidens	3140
Putna	
Nemzeti parasztpárt	21.000
Liberális	2100
Averescu	1200
Tecuci	
Nemzeti parasztpárt	19.968
Liberális	1465
Averescu	793
Tutova	
Nemzeti parasztpárt	7000
Liberális	1600
Teleorman	
Nemzeti parasztpárt	25.411
Liberális	2503
Averescu	2644
Lupu	937
Ialomia	
Nemzeti parasztpárt	31.701
Liberális	5000
Averescu	2310
Lupu	2572
Dâmbovitá	
Nemzeti parasztpárt	38.700
Liberális	3100
Averescu	1390
Dofj	
Nemzeti parasztpárt	32.100
Liberális	4900
Averescu	2854
Lupu	1694
Guza	132
Dolgozók blokkja	110
Dorohol	
Nemzeti parasztpárt	16.756
Liberális	1792
Averescu	407
Guza	1315
Durostor	
Nemzeti parasztpárt	19.319
Liberális	756
Averescu	574
Lupu	145
Dolgozók blokkja	198
Romanat	
Nemzeti parasztpárt	5000
Liberális	920
Averescu	240
Lupu	290

Bukovina

Suceava	
Nemzeti parasztpárt	12.703
Liberálisok	1331
Averescanus	1054
Guza	1075
Lupu	1086
Stroinet	
Nemzeti parasztpárt	22.234
Liberális	1333
Averescu	200
Guza	1476
Lupu	1426
Dolgozók blokkja	1037
Az alábbi megyék eredménye még nem teljes.	
Csernovic	
Nemzeti parasztpárt	32.885

Liberális	1669
Averescu	293
Guza	553
Dolgozók blokkja	2918
Lupu	2690
Câmpulung	
Nemzeti parasztpárt	16.229
Liberális	2965
Averescu	716
Guza	318

Besarabia

Orhei	
Nemzeti parasztpárt	31.064
Liberális	1905
Averescu	1104
Guza	1629
Lupu	1424
Dolgozók Blokkja	494

Hotin	
Nemzeti parasztpárt	23.473
Liberális	1576
Jorga	384

Lapusna	
Nemzeti parasztpárt	45.000
Liberális	2009
Guza	2050

Ismail	
Nemzeti parasztpárt	30.652
Liberális	819
Disszidens liberális	1214
Averescu	1479

Soroca megye	
Nemzeti parasztpárt	40.929
Liberális	1193
Averescanus	653
Guza	764
Dolgozók blokkja	2588
Az alábbi megyék eredménye még nem teljes.	

Cahul	
Nemzeti parasztpárt	15.500
Liberális	652
Averescu—Jorga	513

Hiányzik még az eredmény az alábbi néhány megyéből: Botosani, Buzău, Caliacra, Cetatea Alba, Fălcuș Mehedinți, Olt, Rădăuți, Tighina, Tulcea, Vaslui.

WIMPASSING hócipő a védelem, eső, hó és sár ellen.

A mandátumok valószínű elosztása szerint a nemzeti parasztpárt 342-347, a magyar párt 12-14, a liberálisok 10-12, Averescu-Jorga 4-5, Lupu 4-5 mandátumot fog kapni. A guzisták és a dolgozók nem jutottak mandátumhoz.

A mandátumok elosztása egy meglehetősen komplikált művelet szerint történt, amelyről a választási törvény 90., 91., 92. és 93. ik paragrafusát intézkedik. A 90-ik paragrafus kimondja, hogy:

a fővárosban működő központi választási bizottság összesíti az országban leadott összávozatok számát és megállapítja, hogy az egyes listákra hány szavazat esett.

Ezután megállapítják, hogy az egyes pártok a leadott szavazatoknak hány százalékát érték el. Azt a pártot, amelyre a legtöbb szavazat esett és legalább is az összávozatok negyven százalékát kapta, többségi pártnak jelentik ki, a többieket pedig kisebbségi csoportoknak.

Amennyiben valamelyik kisebbségi csoport, — amely tehát az egész országban kisebbségben maradt — valamelyik megyében a szavazatok abszolút többségét érte el, úgy ebben a megyében az illető párt annyi mandátumot kap, amennyi az általa elért szavazatok számának megfelelő. Vegyük például az adott esetben Udvarhelymegyét. A magyar párt itt az összesen leadott 20.378 szavazatból 14.728-at kapott. Ez az összávozatok 72 százalékának felel meg. Udvarhelymegyének összesen négy mandátuma van. Ennek megfelelően a magyar párt három mandátumhoz jut Udvarhelymegyében.

Összesen 387 képviselői mandátum van. Ebből a bizottság mindenekelőtt is levonja azokat a mandátumokat, amelyeket a kisebbségi csoportok értek el különböző megyékben a szavazatok abszolút többsége révén.

A jelen esetben tehát, minthogy az egész országban a kisebbségben maradt csoportok közül egyedül a magyar párt ért el három megyében abszolút többséget, csupán az a hét mandátum kerül levonásba, melyet a magyar párt Csik, Udvarhely és Háromszék megyékben az abszolút többség révén kap. Marad tehát ezenkívül 380 mandátum. Itt következik a választói törvény mindenáron nagy parlamenti többséget kreálni akaró elvének megvalósítása. A fennmaradt 380 mandátum felét vagyis 190-et prémiumként a többségnek deklarált pártnak juttatnak, a jelen esetben tehát a nemzeti parasztpártnak. A nemzeti parasztpárt ingyen jut hozzá a 190 mandátumhoz, annak a paragrafusnak jóvoltából, ame-

lyet a liberálisok saját céljaik elérésére kreáltak.

Következik a másik 190 mandátum elosztása. Ebből a többségnek deklarált párt, tehát a nemzeti parasztpárt annyi mandátumot kap, ahány százalékát a leadott összávozatoknak elérte. A fennmaradó mandátumokon a többi pártok osztoznak, amelyek a leadott szavazatoknak legalább két százalékát érték el és pedig aszerint, hogy melyik a szavazatoknak hány százalékát érte el. Mindenestre meg kell itt jegyeznünk, hogy ha valamelyik kisebbségnek deklarált lista egy megyében abszolút többséget ért el, úgy az ebben a megyében elért szavazatai levonásba kerülnek és nem vétetnek figyelembe a mandátumok országos elosztásánál. A magyar párt tehát az országos osztoztatásnál, vagyis a fennmaradt 190 mandátum arányos felosztásánál csupán azokkal a szavazatokkal vesz részt, amelyeket a három székely megyén kívül kapott.

A késő esti órákban jelenti tudósítónk Bukarestből. Négy megye kivételével az összes eredmények ismereteseek már. Megállapítást nyert, hogy a választások iránt az eddigieknél lényegesen nagyobb érdeklődés nyilvánított meg. Leadtak összesen mintegy 2.800.000 szavazatot. Ezek az egyes pártok között százalékban kifejezve a következőképpen oszlanak meg: Nemzeti parasztpárt 79,2 százalék, Liberálisok 5,2 százalék, Averescu-Jorga koalíció 2,3 százalék, Lupu 2,5 százalék, Guza 1,7 százalék, Dolgozók 1,6 százalék. A hiányzó négy megye még hozhat eltulodásokat a fentebbi eredménybe. Máris megállapítható azonban, hogy az eredmény alapján a nemzeti parasztpártnak 342-347 képviselője, tehát megsemmisítő többsége lesz az új kamarában. A liberálisoknak 10-15, az Averescu-Jorga koalíció és Lupu frakciója egyenként 4-5 mandátumot fog kapni. A magyar párt a székely megyékben kívül az elért szavazatok alapján körülbelül 5-7 képviselőt kap, úgy hogy összesen 12-14 képviselője lesz. Bethlen György, Laár Ferenc, Abrudbányai Ede dr., Udvarhely, Szentkereszti Béla és Jakabffy Elemér Háromszék, László Dezső és Willer József dr. Csikmegye megválasztott képviselőinek tekintetők. Ezenkívül bejut a parlamentbe dr. Paál Árpád (Szatmár), dr. György József (Maros-torda), Vásárhelyi János (Kolozs), ifj.

Barabás Béla (Kiskuküllő) és Hegedüs Nándor (Bihar).

Erdély és a regát több megyéjében a kormány teljes listája győzött. A liberálisok és averescanusok Erdélyben egyetlen mandátumhoz sem jutottak. Maniut Hfov és Albamegyékben, Mihalachet Muscelben és még két vármegyében választották meg. A liberálisok közül George Brătianu (Jasi), Duca (Valcea), Argetoinau (Vlasca), Orleanu Botez, Leonte Moldovanu, Nicolaescu volt szenátusi elnök, Ineuletz és még néhány listavezető került be eddig a parlamentbe. Pízonatlan ellenben Brătianu Vintila megválasztása, aki Hfovban mint listavezető sem tud belekerülni a kamarába. Az averescanus-jorgista koalícióból Stan Ghitecu, Jorga professzor és még két ember megválasztása látszik valószínűnek, viszont Goga ezuttal sem jutott mandátumhoz. Meglepetés Lupu választási sikere, aki főleg a nagyon szerencsésen megválasztott jelből (két egymást fedő karika) származó konfuziót használta ki.

Az erdélyi zsidóság két reprezentánsa: dr. Fischer József és dr. Fischer Tivadar belekerültek a parlamentbe, amelyben ezuttal először lesz igaz reprezentánsaival képviselve Erdély zsidósága.

Eltörött a hegedűm. A jövő hét nyolcvetetes színházi szenzációja egy új Zerkovitz operettnek a bemutatása lesz. Az új operette címe: Eltörött a hegedűm. Budapestben a Király színházban mutatták be olyan sikerrel, hogy hónapok óta megszakítás nélkül műsoron van minden este s a zsúfolásig telt nézőtér szünni nem akaró tapsai kísérik. Az Eltörött a hegedűm zenei témája tulajdonképpen a modern jazz-muzsika harca a régi, tisztességes muzsikával. Épen ezért rendkívül változatos és rendkívül hatásos minden száma, minden tánca, minden trükkje. Hallatlanul kedves és érdekes a meséje is. Az eltörött a hegedűm Kolozsvárott a jövő hét elején fog színrekerülni Karácsonyi Ilivel, Be-tegh Bébivel, Kun Magdával, Sólyom Győzővel Tompa Bélával, Ihsz Aladárral a főszerepekben.

Dr. Fischer Tivadar levele Bihar megye zsidóságához

Cluj-Kolozsvár, december 13. Az Uj Kelet tud.) Dr. Fischer Tivadar, Bihar megye megválasztott képviselője az Uj Kelet útján a következő levelet intézi Bihar megye zsidóságához:

A biharmegyei zsidósághoz!

A tegnapielőtt lezajlott képviselőválasztás alkalmával a nemzeti parasztpárt által Nagyváradon és egész Biharban elért eredményekből nyilvánvaló, hogy ezen választókerület zsidó polgárai elenyészően, csekély kivétellel, imponáló egyetemesül járultak hozzá a szavazataik által ahhoz a fényes diadalhoz, melyet a nemzeti parasztpárt, úgy mint az ország minden részében, a választókerületben is aratott. Kétszeres örömmel töltött el ez a tény. Egyrészt óslik a tudat, hogy az a felvilágosító munka, melyet az Erdélyi

Zsidó Választási Blokk nagyváradi lelkes vezetői velem együtt két héten át fáradságtalanul végeztek, nem maradt a kívánt hatás nélkül s meggyőzte a bihari zsidóságot ah elyes útról, melyet a hazai politikai életben követnie kell. Másrészt büszkén fogadtam majd el a képviselői mandátumot, melyet a választás eredménye biztosított nekem, büszkén abban a tudatban, hogy csakugyan zsidó testvéreim bizalmából foglalhatok helyet az ország parlamentjében, amely bizalom egyedül adhat nekem erőt a magam elé tűzött zsidó program megvalósításáért folytatandó küzdelemre. Szívem sugallatát követve elismerésemet juttatom kifejezésre a biharmegyei zsidóságának imponáló választási magatartásáért és henső köszönetemet a bizalomért, melyre méltatott. Hálás kézzor-

tásomat küldöm ez úton az Erdélyi Zsidó Választási Blokk nagyváradi vezetőségének és mindazoknak, kik a zsidó ügy érdekében mellém állottak és lakadatlanul támogatták a választási küzdelemben. Kérem őket, viseljék továbbra is szívükön a zsidó politikai egység szent ügyét és kérem összes biharmegyei zsidó testvéreimet, hogy a f. h. 15-iki szenátorválasztás alkalmával is járuljanak hozzá egytől-egyig azon kötelezettség teljesítéséhez, melyet az Erdélyi Zsidó Választási Blokk a nemzeti parasztpárt iródájában vállalt és szavazzanak kizárólag ezen párt listáira. Amíg parlamenti tevékenységéről beszámolhat majd választóinak, meleg zsidó üdvözlét küldi nekik.

Dr. Fischer Tivadar.

Egy osztrák ember táviratilag jelentette Schadt elnöknek, hogy saját szemével látta, mikor Erdélyi ledobta feleségét a szakadékba

Ujabb terhelő vallomások Erdélyi ellen

Budapest december 13. Ötnapos szünet után a budapesti törvényszék újra felvette a tárgyalást Erdélyi Béla gyilkossági bűnügyében.

Turay Ida, a Belvárosi Színház tagja, többször szemtanúja volt annak, hogy Erdélyi Béla féltékenységi jelének után elverte Forgács Annát, aki gyakran panaszkodott arról, hogy otthon is verte őt Erdélyi. A májusi mérgezési eset után ő is megkötözte Forgács Annát a szanatóriumban, aki a legerélyesebben tiltakozott előtte is az ellen, hogy öngyilkos akart volna lenni. Tud arról is, hogy Erdélyinek szüksége volt ötvenmillió koronára, amit Forgács Anna édesapjától szerzett meg és így jött létre a házassága is. Arról, hogy Forgács Anna veronált szedett volna, Turay Ida nem tud semmit.

Gáspár Géza banktisztviselőnek Forgács Anna a mérgezési eset után a következőket mondta: „Hogy képzelsz olyat, hogy én öngyilkos legyek. Semmi okom nincs rá. Ellenkezőleg annyira elővigyázatos vagyok, hogy még az ételt is csak úgy eszem meg, ha előbb valaki megkóstolja.

Ezután dr. Schönfeld Ferencné Forgács Anna belső barátja lép a bíróság elé. Schönfeldné elmondja, hogy Forgács Anna gyakran rándult le hozzá Székelyfehérvárra és többször megfogadta, hogy szakítani fog Erdélyivel, de nem volt képes rá.

Mire ítélhetik el Erdélyi Bétát

Budapest, december 13. (Az Uj Kelet tudósítójától). Az osztrák tanúk, Forgács Anna szülei és volt vőlegénye, Braun Ferenc vállalkozó, valamint a többi — kevésbé jelentős — tanúk kihallgatása után, érdemes elgondolkodni azon, hogy a szenációkban gazdag Erdélyi-ügy fő-tárgyalásának eddigi adatai a vád vagy a védelem álláspontját erősítették-e?

Közvetlenül, hogy az ügyesség kezében sincs olyan közvetlen, tárgyi bizonyíték, amelyek alapján teljesen kétség benvonhatóan lenne Erdélyi Béla bűnösége a hitvesgyilkosságban. Erdélyi tagad, konokul és megalkodottan. Szemtanú a gyilkosságra és a májusi gyilkossági kísérletre nincs és így az ügyességnek az a feladata, hogy különböző körülmények egymásmellé állításával közvetett bizonyítékok felsorolásával meggyőzze az ítélkező bíróságot arról, hogy Forgács Annát férje: Erdélyi Béla ölte meg és a gyilkosságot már Budapesten is az ismert májusi mérgezés alkalmával megkísérelte.

A májusi mérgezési esetről szintén beszélt Forgács Annával. Ez elmondta neki, hogy eszéigában sem volt megmérgezni magát, hanem férje adott be neki tévedésből rossz gyógyszert, attól lett rosszul.

A bíróság előtt ezután azok a tanúk vonultak el, akik Erdélyinek és több társának változatos büntetői bizonyítják. Majd dr. Polányi fogorvos tanuskodik Erdélyi költözésétől és arról, hogy szintén látta, amint Erdélyi a Papagály-bár előtt elverte Forgács Annát. A májusi mérgezési eset után a tanu Forgács Annának szemtanúadásokat tett, hogy miért csinált ilyen bolondságokat. Forgács Anna erre azt válaszolta: „En nem csináltam semmiféle bolondságot s a másvilágról is visszajönnek, hogy megmondjam, eszem ágában sincs bolondságokat elkövetni.

Budapest, december 13. Az Erdélyi-pör mai tárgyalásán a bíróság elnöke táviratot kapott Millstadból, Johann Kerner aláírásával.

A távirat feladója közli, hogy szemtanúja volt a jelenetnek, midőn Erdélyi Béla ledobta feleségét a szakadékba. Eddig azért nem jelentkezett, mert nem volt biztos a merénylő személyazonosságában.

Az újságközlések alapján azonban nem kételkedik tovább abban, hogy az illető azonos Erdélyivel. A bíróság intézkedett Kerner megidézése iránt.

A védelem nagy felkészültséggel és reménykedve indult a harcba. — az eddig elhangzott vallomások azonban nem sok reményt nyújtanak arra, hogy ez a bűnügy — amellyel hasábonok át foglalkozik az egész világ sajtója — a védelem győzelmével végződhetik. — A védő, Gál Jenő — egyike a budapesti ügyvédi kar legkifünőbb büntető jogásza — remélhet-e, hogy a boncolóorvosoknak a boncolásban és a törvényszerű bonctanban való nem tökéletes otthonossága akaratlanul is segítségére lesz a védelemnek és leg alább is vitathatóvá teszi az ügyesség bizonymegállapítását, hogy a szerencsétlen Forgács Anna halálát külső erőszak okozta. — A főtárgyalás előtt még lehetett valamelyes halvány reménye a védőnek arra, hogy a halál okául sikerül talán kimutatni, vagy legalább is feltételezhetővé tenni, a lezuhanás okozta agyrázkódást, vagy belső elvérzést — Hans Langer és Josef Pichler orvosok és nem utolsósorban Greil millstadi vizsgálobíró kihallgatása azonban a védelemnek ezt a

reményességét is megsemmisítette. — Hiába volt Gál Jenőnek az orvostudományokban is nagy jártasságot tanúsító minden kérdése, a két osztrák orvost nem tudta zavarba hozni. Mind a ketten nagyon határozottan erősítették meg a bíróság előtt is azt a megállapításukat, hogy Forgács Annát kézzel vagy szállal, vagy mind a kettővel fojtogatták, — de előbb veronált és megmérgezték.

Ilyen vallomásokra természetesen a védő is gondolt és úgy igyekezett kiépíteni a védelem frontjainak második vonalát, hogy ne lehessen bizonyítani, hogy Erdélyinek érdekében állt Forgács Annát eltenni káb alól. Ezért állítja Erdélyi Béla, hogy hamis vallomának rendezése nem volt sürgős; ezért tagadja, hogy Forgács Annát csak 75 millió magyar korona lefizetése ellenében volt hajlandó elvenni; ezért ragaszkodott göröcsösen ahhoz, hogy életbiztosítási ügynökök rábeszélésére és ezért kötött életbiztosítást, hogy ezzel házaságának komolyságát igazolja. De ezekkel az állításokkal szemben már könnyebb helyzete van az ügyességnek, mert itt tanúkkal bizonyíthat.

A váltók augusztus 25-iki (Forgács 2-án halt meg) lejártával szemben Erdélyi semmivel sem tudja bizonyítani, hogy azokat nem volt szükséges sürgősen rendezni. Sőt, Millstadból hitelezőkhöz küldött — halasztást kérő és pénzt ígérő — sürgönyeivel ennek az ellenkezőjét bizonyítja. A meggyilkolt Forgács Anna apja: Feuer Géza, eskü alatt vallotta, hogy hetvenöt milliót adott a leányának és ebből negyvenöt milliót Erdélyi maga vett át, pénz nélkül nem is akart Annával az anyakönyvvezető elé menni. — az élet biztosításról pedig Feuer Géza csak leánya halála után értesült. — További védekezése Erdélyinek az, hogy a felesége veronált szedett és így amajusi és a millstadi mérgezés bekövetkezhetett. For Anna soha sem szedett veronált és — a védekezést teljesen megdöntötték a tanúk. Pichler dr., Balla Zsuzsi és Feuerék egybehangzó vallomásai, hogy Forgács Anna soha sem szedett veronált és — Pichler dr. szerint — irtózott az erősebb

hatású gyógyszerektől.

A vád szempontjából nagyon érdekes Forgács Anna első vőlegényének, Braun Ferencnek a májusi mérgezésre vonatkozó vallomása. Forgács Anna felgyógyulása után elmondta Braun Ferencnek, hogy férje rábeszélésére vett be valamilyen orvosságot; még száz pengőt is ígért neki, ha az orvosságot beveszi. — Ettől az orvosságtól betegedett meg.

Ha most még figyelembe vesszük azokat a vallomásokat, amelyek Erdélyi tagadásával szemben brutális viselkedését igazolják; — ha meggondoljuk, hogy teljesen érdektelen és szavahihető tanúk szerint Erdélyi a felesége halála előtti éjszaka egy bárban énekelte és táncolt; a millstadi trafikós néveteve erősi tette meg felesége halálának hírét, a temetés napján pedig ping-pongozó gyerek játékánál bíráskodott és hogy a tanu vallomásával az is valószínűsíthető, hogy Erdélyi tényleg lelökte a feleségét a szakadékba; egyre élesebben bontakozik ki e szörnyű bűnügyi dráma.

Nagyon valószínű, hogy a további tanúk elsősorban az Erdélyiékkel együtt nyaraló dr. Gáldy főfelügyelő, az Erdélyinek veronált rendelő dr. Kráhl főorvos, a Forgács Annát májusban kezelő budapesti szanatóriumi orvosok és életbiztosítást megkötő tisztviselők vallomásai teljesen kiegészítik ezt a ma is már éles konturokban kivehető képet, amelyben nemcsak a közvélemény, hanem a bíróság is teljes határozottsággal felismeri és a megérdemelt büntetéssel sújtja — a gyilkost.

Az Angyal szava:

Fiúk! Leányok! Anyák!

Néhány könyvet felsorolunk. Ezerannyi van Lepage-nál, Rendeljenek meg ma! Most van idő válogatni, cserélni. A következő könyveket ajánlja az Angyal: Válogatott ifjúsági remekművek;

1. Ardel H. Zsuzsika álma fiatal lányok számára 170.-
2. Benedek Elek: Az én első könyvem. Gyermekkönyvek sok képpel, művészi kivitel, remek szöveg, félvászonkötés 136.-
3. Bokay — Szada. Miksa és Peti, 2. kiadás. Humoros gyermekkönyv képekkel 40.-
4. Dormandi László. Sötétmadár. Ifjúsági regény Balassa Bálintól. Székely Kovács Olga rajzaival 244.-
5. Goethe — Benedek. Csili-Csali Csallavári családfantasziái. Flora Margit többszínű műmellékletével és a szövegképpel 258.-
6. Königsgg Lajos gróf. Egy afrikai magyar története. Műmellékletekkel 163.-
7. Lengyel Miklós. Tamás érdeklődik. I. kötet. (Kis Univerzum). Mühlbeck K. rajzaival. — Tamás érdeklődik. II. kötet — Tamás érdeklődik. III. kötet 136.-
8. May Károly. Az ember és világa. Természettudományi cikkek 74.-
9. Walpole Hugh. Jeremiás. Egy élet története. (Ifjúsági kiadás. Berény Róbert rajzaival) 204.-

Küldünk mást is, küldünk külön jegyzéket, választási küldeményt. Ezt a szelvényt használjátok fel!

Tek. LEPAGE könyvkereskedés, Cluj. Kérem a fenti könyvek közül a számukat utánvéttel. Kérek ingyen ifjúsági karácsonyi könyvjegyzéket. Kérek utánvéttel — összegű ifjúsági könyveket, ami nem felel meg, ugyanban visszaküldöm becsérélnt.

Név _____
Cím _____

Si, ródi, korcsolya. Mit hozzon az angyal? Megmondja. Norvég és angol kötöttárak. Schuster Emil Cluj

Decem

Ejzel 12 órak... A kormány a s... kapta meg és s... magyarak 17, a rescanusok és

Sz a s

Cluj-Kolozsvá... Kelet tudósítójá... a szenátorválas... negyven éven t... ország területé... tanak. Az erdély... és Temestoront... 3-3, Krassó, K... 2-2, Alsófehér... s, Csik, Fogara... 16, Nyaküküllő

Az ak

London, dece... tegnap részlete... rálynénak és a... tralkodó állapo... tek arra, hog... hajthassanak v... trónörökös a r... után beleegyező... cíóhoz, mire az... ajtatták. A múltét ideje... ki hercegek a... barózkodtak s... ményéről szóló... A király a jól... tizenegy óra táj... kózisból. Beteg

Briand a ben fonte

Luganó, decem... tanácsülés maj... kitöltötte a leng... nek megvitatása... felé Woldemara... rámutatott Leng... Kijelentette, ho... Vilnaért száll p... nem a független... rekvésekért. Za... nister hangozt... és szándékait... tól, hogy szere... niával szemben... Paris, decembe... lroda luganói tu... riot tegnap me... mak külfögymin... között a leszer... programj... B... nister ezután t... államtitkárral. Luganóból je... kormány tegnap... Népszövetséget... kormányval fel... ben történő inter

LEGUJABB

December 22-ikén összeül az új parlament

Ejtel 12 órakor telefonálja tudósítónk: A kormány a szavazatok 77 százalékát kapta meg és 340 mandátuma lesz. A magyarok 17, a liberálisok 12, az averscanusok és lupisták 5-5 mandátu-

mot kapnak. A végső eredmény csak 3-4 nap múlva lesz ismeretes.

Ma este minisztertanács volt, amelyen Maniu örömmel állapította meg, hogy a liberális adminisztráció ellenére is sikerült a választások tisztaságát biztosítani.

A parlament 22-kén ül össze és karácsonykor egyetlen szünetnapot tart, hogy a költségvetést megszavazhassa.

Szombaton kezdődnek a szenátorválasztások

Ciuj-Kolozsvár, december 13. Az Uj Kelet tudósítójától, Szombaton zajlik le a szenátorválasztások első része. A negyven éven felüli választók az egész ország területén 113 szenátort választanak. Az erdélyi megyék közül Bihar és Temestorontól 4-4, Arad és Hunyad 3-3, Krassó, Kolozs és Marostorda 2-2, Alsófehér Besztercenaszód, Brassó, Csik, Fogaras, Háromszék, Kisküküllő, Gyulahegyi, Szatmár, Székely, Tor-

da és Udvarhely 1-1 szenátort választanak.

Kedden a megyék községi tanácsai választanak egy-egy szenátort, az egész országban tehát összesen 71-et. Csütörtökön a professzionátus kamarák választásai kerülnek sorra. A kereskedelmi és iparkamarák 8, a földművelésügyi kamarák 4, a munkakamarák 4 és végül az egyetemi kamarák (kereskedelmi és ipar, mezőgazdasági és munka-

kamarák az egész ország területén 4 körzetben választanak. Az erdélyi kamarák választási centruma Kolozsváron van. Ittszavaznak csaknem az összes megyék, Csik és Háromszék megyéket kivéve, amelyek Gajacban vagy mint Brassót és Székelyt kivéve, amelyek Bukarestben adják le szavazataikat. A bánáti megyék ugyancsak Bukarestben szavaznak.

Az angol királyt megoperálták, aki a műtét után jobban lett

Tovább tart a javulás

London, december 13. Az orvosok tegnap részletes jelentést tettek a királynénak és a walesi hercegnének az uralkodó állapotáról és engedélyt kértek arra, hogy a királyon műtétet hajthassanak végre. A királyné és a trónörökös a referátum meghallgatása után beleegyezésüket adták az operációhoz, mire az orvosok a királyt elajtották.

A műtét ideje alatt a walesi és a yorki hercegek a királyné lakostábjában tartózkodtak s várták az operáció eredményéről szóló jelentést.

A király a jól sikerült műtét után este tízezer óra tájban tért magához a nar közisből. Betegszobájába az operáció

után az orvosokon kívül más nem nyert beboesátást, mert távol akartak tartani mindennemű izgalomtól.

Az orvosok remélik, hogy a sikerült operációval a fertőzést újra lokalizálhatják. Az uralkodó erőbeli állapota a legutóbb kiadott jelentés szerint kielégítő és általános közérzete jobb.

A lapok j ójelnek tekintik, hogy az orvosok áttértek az eddigi passzív kezelési mód helyett az operatív beavatkozásra.

London, december 13. Este 8 óra 45 perckor kiadot orvosi jelentés szerint a király tüdejének jobb szárnyában a műtét beavatkozás sikeresen hajtotta

vége a gennylecsapolást. Továbbra is fennforog az operáció szükségessége. Az uralkodó állapota jelenleg kielégítő. Az orvosi jelentést hat orvos írta alá.

London, december 13. Ma délután kiadott hivatalos jelentés szerint a király állapotában délelőtt beállott javulás tovább tart. A jobb tüdőből a gennyes folyadékot eltávolították. További lecsapolás még szükségesnek látszik. A jelentést ezuttal öt orvos írta alá.

London, december 13. A Reuter távirati iroda közli az angol király állapotáról kiadott jelentést, mely szerint az orvosok az uralkodó állapotát kielégítőnek tartják.

Briand a rajnai kiűrités és a jóvátétel kérdésében fontos engedményeket tett Stresemannak

Luganó, december 13. A népszövetségi tanácsülés mai tárgyalási idejét egészen kitöltötte a lengyel-litván viszály ügyének megvitatása. A tárgyalási idő vége felé Woldemaras litván külügyminiszter rámutatott Lengyelország titkos terveire. Kijelentette, hogy Litvánia már nem is várja a függetlenségét veszélyeztető törekvéseket. Zaleski lengyel külügyminiszter hangoztatta Lengyelország békeszándékait, de azt kívánta a tanácsból, hogy szerezzen már érvényt Litvániával szemben határozatának.

Paris, december 13. A Havas távirati iroda luganói tudósítójának közlése szerint tegnap megegyezés történt a hatalmak külügyminiszterei és Stresemann között a leszerelést előkészítő értekezlet programjára. Briand francia külügyminiszter ezután tárgyalta Grandi külügyi államtitkárral.

Luganóból jelentik, hogy a bolíviai kormány tegnap érkezett táviratában a Népszövetséget felkérte a paraguayi kormánnyal felmerült konfliktus ügyében történő intervencióra. A bolíviai kor-

mány távirata keresztezte Népszövetség már előbb elküldött táviratát, amelyben mindkét kormányt a viszály békés elintézésére hívta fel.

London, december 13. A Daily Telegraph luganói munkatársának információja szerint Briand és Stresemann tegnapi két óra hosszú tartó megbeszélésének során a francia külügyminiszter a rajnai kiűrités és a jóvátételi kérdésben fontos engedményeket tett. Briand a francia kormány nevében beleegyezését adta ahhoz, hogy a két kérdésben a tárgyalások egyidőben folyhassanak le. A Daily Telegraph azt írja, hogy Chamberlain elhárította magától a megbeszélésekben való részvételt s csak szükség esetén hajlandó a közvetítő szerepét vállalni.

A bolygó zsidó

Eugen Süe világhírű regénye két hatalmas kötetben - 400 lejjert kapható az Uj Kelet könyvoszt.-ban

Értesítés!

Üzletem

teljes liquidálása

alkalmából, a T. vevőközönség részéről eddig tapasztalt nagyfokú érdeklődés szükségtelemné teszi a további reklámhirdetéseket. Ezért további közleményeimben csak az eladás idejét közlöm, kérem figyelni.

Hoffmann István
női és férfidivatruháza
Ciu, Str. Reg. Maria 14.

Eladás d. e. 9-12., d. u. 3-6,

Dr. Mandel fordító iroda Str. Ratiu 3. Telefon 831. Román, angol, francia, német, olasz, szláv fordítások, levelek, kérvények, tudományos, irodalmi és közgazdasági cikkek. Másolások, sokszorosítások.

Jön a tél

és ha nyáron el is mulasztotta, most sürgősen szerezzen be magának és családjának de csakis valódi

DIANA

sósorszeszt, amely diadalmasan küzd meg minden bajjal és korrall, amelyet a tél okoz.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánág zsidóság napilapja.

Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő.

Felelős szerkesztő: Jámbor Ferenc.

Az Uj Kelet cikkeinek utánnymását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Dr. Fischer Tivadar tartja az ünnepi beszédet a kolozsvári zsidó ifjuság chav.kaünnepélyén. A kolozsvári ifjusági egyesületek rendkívül gazdag és nívós műsornal chanukaünnepélyt rendeznek az Épitőmunkások-Otthonában (Patak-ucca) Az ünnepély jelentőségét emeli, hogy azon az ünnepi beszédet dr. Fischer Tivadar, a Zsidó Nemzeti Szövetség díszelnöke, az E. Zs. V. II. Biharban megválasztott képviselője tartja, nem vasárnap, 16-án, amint a szokás volt, hanem szombaton, 15-én este 8 órakor lesz megtartva.

A kolozsvári zenekonzervatórium növendékhangversenye. A kolozsvári magyar zenekonzervatórium növendékei 12-ikén rendezték ezidei első koncertjüket, amelyet az énekkar vezetett, be egy Schumann-dal interpretálásával. Sárossy Emma zongora, Léwy Jenő hegedű és Simonka Ilus énekesszámát következett ezután. Iszlay Mária, Szabó Sándor és Bródy Tamás egy triót adtak elő. Szünet után Leitner Vera igen sikerült zongoraszámát következett, majd Szabó Sándor hegedűt kiforrott technikával Braun Ferenc sikerült zongoraszámát után Kurzberg Margit adott elő két ártól nagy hatás mellett. A műsort Braun Ferenc és Bródy Tamás művészi négykezes zárta be. A kíséretet Schönfeld Hédi és Bródy Tamás látják el. Parkas Ferenc konferált.

Diáksztrájk a szigorú matematika tanár miatt. Belgrádból jelentik: A zentai gimnázium szerb tagozatának hefedik osztályos diákjai ma sztrájkba léptek. A sztrájk oka az, hogy Márkovits tanár huszonhárom tanuló közül huszonegyet elbuktatott mennyiségtanból. A főigazgatóság biztos küldött ki Zentára az ügy kivizsgálására és a szükséges intézkedések foganatosítására.

Változékony idő várható. Budapestről jelentik: A meteorológiai intézet időjárásprognózisa szerint változékony, szeles és hidegebb időjárás várható havazással.

Dési előfizetőink figyelmébe. Dési előfizetőink és olvasóink tudomására hozzuk, hogy az Uj Kelet fiókkiadóhivatalának vezetését Singer Zoltán vette át, aki minden előfizetési és hirdetés megfizetését elfogad és akihez minden reklámáció és panasz intézendő.

Bulgáriában megint földrengés volt. Szófiából jelentik: Ma éjjel Bulgária azon területein, ahol tavaly földrengés pusztított, megint erős földrengés volt. Különösen erősek voltak a földlökések a görög-bolgár határon. Részleteket a földrengés pusztításáról még nem lehet tudni.

Már a következő órában megbetegedhetik a ragályosság folytán grip-pében. Vegye meg gyó vszertárban vagy drogériában azonnal az erősen fertőtlenítő Panflavin pasztillákat. Ezek megvédik a légzőszervek megbetegedése ellen.

Peruban letartóztattak egy vészedelmes európai bankeszlőt. Berlinből jelentik: A Tempo távirati iroda jelentette, hogy Limában (Peru) letartóztattak egy dr. Kurt Müller nevű embert, aki dr. Alfréd Rutschnecker osztrák emberrel Európa nagy bankjának egész sorát óriási összegekkel károsította meg. Ezt a Rutschnecker-t is letartóztatták már Berlinben és ezzel kapcsolatban sor fog kerülni Csehszlovákiában is az afférba belekevert emberek letartóztatására. Ezeknek neveit még nem adta ki a rendőrség.

Aláírták a finn-magyar döntőbíró-sági szerződést. Budapestről jelentik: Hátáta Emil finn követ és meghatalmazott miniszter és Walkó Lajos külügy-miniszter ma délután fél hatkor aláírták a finn-magyar békéltető és választott bírósági szerződést. A szerződés érvényre tiz évre szól.

Értesítés. Zsibón az országos kirakodó vásár f. hó 17-én és 18-án lesz megtartva.

Előkelő amerikai bányavezérek tragikus halála. Newyorkból jelentik: Ken tuckyban tudvalevően Himler Márton magyar bányát alapított, a rossz üzleti viszonyok miatt azonban a magyarok nem tudták tovább vezetni. A bányát Ologora Coal Co. társaság akarta megvenni és ennek megbízásából Richard H. William bányamester, Charles H. Ebenmüller bányafőmérnök és Schlegel superintendenst küldte ki. A bányában borzalmas szerencsétlenség történt. Nyitott lámpával mentek a bányába, amelyben a hosszas üzemzárás miatt felgyülemlett a bányagáz, ez felrobbant és az előkelő társaságot megölte.

Megmérgezte magát egy emigráns orosz grófkisasszony, aki a bécsi Stadt theater-ban mint göröl volt alkalmazva. Bécsből jelentik: Hónapok óta állandóan felt ház mellett hozta színtre a Stadttheater a Sie werden lachen című revüt. Ennek a revünek keretében szokott fellépni esténként egy Karina Rebinder nevű 23 esztendő leány. Rebinder nemcsak szépsége és fiatalága, de rendkívül jó modora miatt is igen szerették úgy a kollegái, mint felettesei. A revü tegnapi előadásánál az egyik színetben Rebinder kisasszony egyszerre összesettől öltözött. Az előhívott mentők az első pillanatra konstataáltak a mérgezés tüneteit. Rebinder kisasszonyt azonnal kórházba szállították, ahol nacionalitájának felvételekor kitént, hogy családi neve eredetileg Rebinder Katalin grófnő, családja eredetileg a balti arisztokraták egyik igen előkelő családja. A Rebinderék évszázadok óta orosz alattvalók és mint ilyenek magas állásokat töltöttek be a volt cári udvarban. A göröggrófnő apja tábornok volt, aki a bolsevikok elől menekült családjával együtt Bécsbe Rebinder kisasszony öngyilkosságára vonatkozólag minden feleletet megtagadott és annak okát egyelőre még a hivatalos vizsgálat sem állapította meg.

„Osztrák nép nincs“ — mondotta Müller Franken a berlini sajtóbanketten

Berlin, december 13. A sajtónak a birodalmi kormány és a birodalmi gyűlés vezetőtagjainak tiszteletére rendezett bankettjén Hermann Müller Franken kancellár beszédet mondott. A kancellár kiemelte, hogy a rajnai kiűrités kérdésében valamennyi német pártnak egységes az álláspontja. Müller kancellár nyilatkozott az osztrák Anschluss kérdéséről is. Hangsúlyozta, hogy osztrák nép nincs, csak Ausztriában élő németek vannak. Az Anschluss ugyan jelen pillanatban nem aktuális, de Németország nem mondhat le végérvényesen az osztrák csatlakozás lehetőségéről.

lár nyilatkozott az osztrák Anschluss kérdéséről is. Hangsúlyozta, hogy osztrák nép nincs, csak Ausztriában élő németek vannak. Az Anschluss ugyan jelen pillanatban nem aktuális, de Németország nem mondhat le végérvényesen az osztrák csatlakozás lehetőségéről.

A pilisvörösvári sztrájkoló munkások minden követelését teljesíti a belga bányatársulat

Budapest, dec. 13. Vass József miniszterelnök helyettes. Wexler pénzügyminiszterrel együtt tárgyalást folytatott a pilisvörösvári belga bányatársulat igazgatóságával, amely után a miniszterelnök helyettes magához kérte Esztergályos János képviselőt s közölte az igazgatósággal folytatott megbeszélés eredményét. Eszerint a belga

vállalat a sztrájkjal kapcsolatban egyetlen munkást sem bocsát el. Kifizeti a munkásoknak járó karácsonyi ajándékot és hajlandó az igazgatóságot orvoslani. Esztergályos képviselő kijelentette, hogy a mai nap folyamán közli az eredményt a pilisvörösvári bányamunkásokkal, akik minden valószínűség szerint abbahagyják a sztrájkot.

Templomi hír. A kolozsvári ortodox zsidó templomban a közeli szombattól kezdve a hideg évszak megszűnéséig nem tartanak istentiszteletet. A templomot ugyanis nem lehet fűteni és ez okból a templomgondnokság úgy rendelkezett, hogy a péntekesti és szombati istentiszteleteket a Mikes Kelemen utcában levő templomban tartja meg. Az istentiszteleteket kórusral fogják minden esetben megtartani.

Megnyitották London legnagyobb földalatti vasútállomását. Az angol főváros legújabb és legfényesebb földalatti vasút állomását közel mégyévi átépítési munka után hétfőn fejezték be és nyitották meg ünnepélyes keretek között. Az állomáshoz, amely London szívében, a két legnagyobb csővasút csomópontján épült, két lejáratt vezet és a föld alatt három amalfából áll. A két alsó szinten vannak az egymást keresztező vonalak peronjai a felső pedig az óriási csarnok, tizenkét jegypénztárral, huszonhat jegyautomatával és számos pénzváltógéppel. A csarnokból tizenegy nagy mozgólépcső vezet

a peronra, a falakat majolikával, olasz márvánnyal és bronzdíszítványokkal látták el és a csarnok körül üzleteket, kávéházakat és kirakatokat építettek, amelyek egészen üzleti negyedeket várnak a föld alá. Az állomás maximális forgalma óránként százhusz vonat és évenként ötvenmillió utas.

Megkezdődött a nagy karácsonyi vásár a

„Sport“

kötöttáruházban Regele Ferdinand 16. szám alatt.

Mindenki meggyőződhet olcsó áraitól.

DVAKODJATOK ES VEDEKEZZETEK BELÉLEGEZVE A VALDA PASTILLÁK

FERTŐTLENÍTŐ EMANÁTIÓT MELYER, BELÉLEGEZÉS ÁLTAL KÖZVETLEN MATHASSÁI VÁNNAK A LEGZÓ SZERVEKRE

A TOROKFÁJALMAK, ASTMA, MEGHŰLÉS, ES NÁTHÁK MINDÉG MATHASSON ELKERULHETŐK EZEN MŰTŐ ANTISEPTIKUS SZER ALTAL

MINDÉG LEGYEN KEZNEL EGY DOBOZ

VALDA PASTILLA

A DOBOZ 100 SIMILJE KAPHATÓ MINDEN GYÓGYSZERTÁRBAN

Színház - Művészet

A Magyar Színház műsora: Péntek: Mary Dugan bünpöre. (4-edszer Napibérlet 18. szám. C. Sorozatszám: 177.)

Péntek: fél 4-kor és fél 6-kor: Tengerre Abelesz (Helyárak 20 és 10 lej.) Vasárnap d. e. 11 órakor: Riviera hercegnője. (Kacagató mozi-matiné. Helyárak 15 és 10 lej.)

A színháziroda közleménye:

Tisztelem a régi szeretőmet. Szombaton és vasárnap este hangos lesz a színház nézőtere a kacagástól. A legmulatságosabb magyar operette-revü a színes, változatos és káprázatos Tisztelem a régi szeretőmet kerül színteremre ezen a két estén kitűnő szereposztásban, bérletszünetben úgy, hogy az összes páholyok és szőlőszékek is a nem bérli közönség rendelkezésére állanak.

Ma este utóljára a Mary Dugan bünpöre. Ma este negyedszer adják a Mary Dugan bünpöre című idegfelesztő amerikai szenzációt. Az egymásra történő események és ujdonságok miatt a mai előadás után egy időre lekerül a műsorról a Mary Dugan bünpöre.

Ma délután 20 és 10 lejes helyárakat: Tengerre Abelesz. Délután félég órakor és félhat órakor Riff és Raff legmulatságosabb filmalkotása a Tengerre Abelesz kerül vetítésre a magyar színházban. Helyárak 20 és 10 lej.

Nászéjszaka: hétlőn mozihelyárakkal Hétlőn este a legszemlemezesebb legfinomabb párisi operette-ujdonság a Nászéjszaka kerül színteremre Kondor Ipolyával, Betegeh Bébivel, Tompa Bélával, Ihsz Aladárral Leóvey Leóval a vezető szerepekben s igen olcsó helyárakkal. (50, 40, 30, 20 és 10 lej.)

Hogy került együvé a világkultúra 13 nagymestere?

Nehéz volna eldönteni, ki a világ legnagyobb élő írója. A Pantheon ezért elhatározta, hogy kiválasztja a ma élő legnagyobb íróinak 15 legújabb és legjobb művét egy olyan sorozatban, amely magyar nyelven most jelenik meg először. Ez a sorozat a következő: 1. Gerhardt Hauptmann: A démon. 2. Joseph Kessel: Rongyos hercegek 3. Jacob Wassermann: A Mauritius eset. 4. Arthur Schnitzler: Teréz. 5. François Mauriac: Sorsok 7. Franz Werfel: Az érettségi találkozó. 8. Joseph Conrad: Óreg és fiatalok. 9. André Gide: Pásztorének. 10. Hugh Walpole: Harmer John pünkösdi királysága. 11. H. G. Wells: Mr. Bletsworthy a Kannibál szigetén. 12. Gustav Meyrink: A nyugati ablak anyaga. 13-14. Knut Hamsun: A gyönyörű regénye lesz.

Valamennyi kitűnő fordításban, finom, fehér könnyű papíron, kötetje fűzve 82, kötve 122 lej, de aki a teljes sorozatot az alatti szelvény felhasználásával nyomban megrendeli, kötetenként fűzve 63 lej, vászonkötésben 83 lejért s azonkívül a sorozat tizenötödik kötetét ingyen kapja. November végétől minden hónapban két kötetet szállítunk.

Ít a kész rendelőlap: Töltsé ki gondosan, amit nem kíván, húzza ki pontosan, vágja le és úgy küldje be!

T. LEPAGE könyvkereskedés Cluj. Ezennel megrendelem „A KIVÁLASZOTTAK” regénysorozatát 15 kötetben, havonta két kötetet. 14 kötetre a 15-iket ingyen, kötetét fűzve 62 lej, kötve 88 lej kedvezményes árában. — Két könyv árát havonként előre beküldöm, havonta tessék utánvételt küldeni (portó 12 lej). Személyesen veszem át.

Név: _____ Pontos cím: _____

K

Egymilli

Az ajánl

(Bucuresti-Buk Uj Kelet tud.) A megköltésének jegetősága ismét már negyedikben sürgősebb talpaára. Az áriejtés k: 250.000 darab tölgy-talpa. 150.000 darab tölgy-talpa. 100.000 darab tölgy-talpa. 250.000 darab vonalak részére. 100.000 darab ganyu vonalak r

A pénzügyminis- exportárak 1 s- nak eltörlesére. Tegnap délelőttök, az UGIR- lent Popovici pé- memorandumot- ben a gyáripár- és luxusadó törvé- vőzőjéig is a kó- adót az export- rendkívül mege- nek kivetelt. Po- tette, hogy amen- sehez nincs szü- fogja törölni az- adóját, hogy ez- az exportiparnak

December 20- diát tartanak a k- niai egyezménye- igazgatój decem- tartanak Bukares- an több olyan k- megoldásától fü- összehelye. Egy- mondták az eg- pedig fokozottab- kötni a kartellbe- egy például az i- lett Franco-Rom- követeléseket fo- elé terjeszteni, k- zomni fog a na- Biztosító Bank k- a tüzegezmény- rencián döntenek- nos Biztosító Ré- karlell felmond- teséről is. Beava- szerint minden- ra, hogy az eml- ben maradnak

Ujabb iparpártó- cember 12-ikén- Officialban közét- tározat szerint a- Temesváron léte- risnyaszövözüen- Bz iparpártóási- vezményeket. A- ság legutóbbi ü- menyezle, hogy- sztalosüzeme r- iparpártóási ke- következő erdély- az iparpártóási- re vonatkozó ké- és Grimm Perot- kács István álla- községen létesíté- es Hermer fas- mint a temesvár- nyagára.

Közgazdaság

Egymillió 350 ezer darab talpfára irt ki árlejtést a vasut

Az ajánlatok benyújtásának határideje: január 5

(Bucuresti-Bukarest, december 13. Az Uj Kelet tud.) A külföldi kölesön közeli megközelítések jegyében a CFR vezérigazgatója ismét árlejtést irt ki, ezúttal már negyedikben, a vasuti vonalak leggyorsabb talpfaszükségletének szállítási ára az árlejtést a következő telekre irják ki:

- 250.000 darab elsőosztályú normál talpfára.
- 150.000 darab másodosztályú normál talpfára.
- 100.000 darab harmadosztályú normál talpfára.
- 250.000 darab talpfára másodrangú vonalak részére.
- 100.000 darab talpfára keskenyvágyú vonalak részére.

500.000 darab prima minőségű bükk normal talpfára.

A régi típusu, félgömbölyű talpiakra vonatkozó, vagy más eltérő árra beadott ajánlatokat nem fogják figyelembe venni. A talpiát csak a CFR állomásainak területén lehet átadni és az átrakási költségek a szállítót terhelik. Az átadás határideje a mennyiség felére 1929 április 15., másik felére pedig június 30., tenetileg egyenlő havi telekre felosztva. Az ajánlatokhoz 5 százalékos bantepénz deponálásáról szövegnyugtát kell mellékelni. A garanciát a szerződés aláírása előtt 10 százkalera kel kiegészíteni. Az ajánlatok benyújtásának határideje január 5., délelőtt 10 óra.

A pénzügyminiszter igértel tett az exportárak 1 százalékos forgalmi adójának eltörlésére. Bukarestből jelentik: Tegnap délelőtt Constantin Mircea mérnök, az UGIR vezérigazgatója megjelent Popovici pénzügyminiszternél és memorandumot nyújtott át neki, amelyben a gyárpár azt kéri, hogy a forgalmi és luxusszállítási törvény alkalmazásának módjára is a kormány törölje el ezt az adót az exportra kerülő áruknál, mert rendkívül megnövekedett a román iparcikkek kivétel. Popovici miniszter kijelentette, hogy amennyiben a kérés teljesítéséhez nincs szükség külön törvényre, el fogja törölni az exportárak forgalmi adóját, hogy ezáltal segítségére legyen az exportiparnak.

December 30-ikán igazgatói konferenciát tartanak a kartellbiztosítók. A romániai egyezményes biztosító társaságok igazgatói december 20-ikán konferenciát tartanak Bukarestben. Ezen a konferencián több olyan kérdés szerepel, amelynek megoldásától függ a kartell további beselelése. Egyes intézetek ugyanis felmondták az egyezményt, más intézetek pedig fokozottabb feltételekhez kívánják kötni a kartellban való bennmaradásukat. Így például az időközben önálló intézette lett Franco-Románá biztosító bizonyos követeléseket fog a Direktorenkonferenzz elé terjeszteni, amely ezonkívül foglalkozni fog a nagyszabeni Transsylvania Biztosító Bank bejelentésével, hogy kilep a tüzegegyezményből. Ugyanezen a konferencián döntenek az Első Erdélyi Általános Biztosító Részvénytársaságnak a jégkartell felmondására vonatkozó bejelentéséről is. Beavatott körök véleménye szerint minden valószínűség megvan arra, hogy az említett intézetek továbbra is benn maradnak a kartellban.

Ujabb iparpártolási kedvezmények. A december 12-ikén megjelent Monitorul Oficialban közzétett minisztertanács határozat szerint a Nauer György által Temesváron létesítendő „Ariadne” harszavaszovőzimer megkapta ideiglenesen az iparpártolási törvényben előírt kedvezményeket. A legfőbb iparügyi bizottság legutóbbi ülésében kedvezően véleményezte, hogy Karl nesse nagyszabent besztalosüzime megkapja a végleges iparpártolási kedvezményt, valamint a következő erdélyi és bánáti váltakozóknak az iparpártolási kedvezmények elnyerésére vonatkozó kéréseit: Wagner Othmar és Grimm Ferenc ujaradi malma, a Lukács István által a csikmezei Tomesli községen létesítendő műmalom, Lukács és Hermer fasarokgyára Lugos, valamint a temesváry Dobay Testvérek haris nyaggyára.

Arverési hirdetés.

Az Arta régiségkereskedés az Inspectoratul Comercial 1238—1929 számú engedély alapján, folyó hó 15-én szombaton délután 4 órai kezdettel közbenjövetelem mellett nagy karácsonyi aukciót tart Cluj Str. Avram Iancu 3 alatt.

Arverésre kerülnek: Eredeti antik bútorok, keleti és belföldi perzsa szőnyegek, antik és modern márkás porcellán falancs és üveg vitrin tárgyak, valamint eredeti festmények jeles külföldi és belföldi művészekről.

Cluj, 1928 december 14-én.

Alexandru Pop
notar public.

Arverési hirdetés.

Auillított közjegyző közbenjövetele mellett, nyilvános árverésen el fognak adni, különböző szörmeáruk 1.000.000 lej kiküldési ár mellett — de azon alul is, tételenként, f. hó 13-án és következő napokon mindenkor d. u. 3—6 óráig, Clujon, Str. Baritiu (Malom-u.) No. 8 késedelmes vevő terhére.

A vevő a vételárat és 2 százalék illetéket azonnal készpénzben kifizeti.

Dr. Joan Pordea
notar public.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 50 lej. Álláskeresőknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelleg levelet csak úgy továbbítunk, ha portó belféleg mellékelve van. Eljegyzési hírek díja 250 lej, előfizetőknek 150 lej.

Keresek műhelynek alkalmas 200 m² nagyságon helyiséget, lehet külvárosban is. Ertekezni a kiadóban.

Két hatalember vagy házaspár csinos szobát kaphat reggelivel es esti fűtéssel havi 200 lejért. Esetleg könyvhazaszalát. Mandula, Str. Paris 38.

Jó családból való 21 éves izr. árva leány gyermekek mellé vagy idősebb hölgyöz csepládtagnak ajánkozik, vidékre is. Cím: Weinfeld Rózi Arad, Angyal utca 46.

Intelligentes israelitisches Mädchen in der deutschen Sprache perfect, sucht Stellung in besserem zu 1—2 grössere Kinder, auch auf dem Lande. Gefl. Angebote an: Herrn Blum, Oradea, Romanocz 4.

Barzel
fierarie - vasizlet
CLUJ
(Kolozsvár) P. M. Viteazul 13. szám.
Telefon 10-43

Hom. szabad.
No. 13106. sz.

VEZUV

Szabadalom bejelentve minden államban.

Várakozáson felüli megépítést nyújt mindenki számára a hőterjesztő és tüzelőanyag megtakarító készülék. A fűtőtechnika legnagyobb vívmányai! 50 százalékos megtakarítás. Gyors hőképződés. Bármilyen vashályhához alkalmazható! Olcsó, mert a tüzelőanyag megtakarításán a készülék ára 14 nap alatt megtérül.

Gyártja:

Veiszberger Timisoara.

Cluj-i képviselője: **Makkay si Burkhardt** vaskereskedők.

Kik a világirodalom élő nagymesterei? A KIVÁLASZTOTTAK

- Gerhart Hauptmann: A démon.** A szenvedélyes szerelem végzetes hatalmát hirdeti ez a regény, amelynek egy zseniális szobrász és a megbabonázó szépségű artisztalány a főalakjai.
- Joseph Kessel: Rongyos hercegek.** A cári Oroszország száműzött arisztokráciájának élete Páris forrágában fényben és nyomorban, bálók és bárók, luxushotelek és büntanyák között.
- Jacob Wassermann: A Mauritius eset.** (Két kötet.) A nagy német epikus a „Justizmord” problémájával foglalkozik, a gyilkos tévedést elkövető államügyész saját fiában talál bírójára. A könyv pszichológiai mélysége detektívregények cselekményével párosul.
- Arthur Schnitzler: Teréz.** Egy nevelő gondnoki élettörténete idegen házak és idegen anyák hosszú során át. A mindenkinek kiszolgáltató, védtelen nő kényszerű szerelmeinek tragédiája.
- Francois Mauriac: Sorsok.** A finom tollú francia költő klasszikus egyszerűséggel énekl meg a Sors hatalmát egy csillogó, léha, kedves fiú és kötelességeinek élő puritán polgári regényében.
- Franz Werfel: Az érettségi találkozó.** Az ügyessé leti hajdani diák huszonötévesztendő érettségi találkozója napján összeakad volt osztálytársával, akit, úgy érzi, ő tisztított arra az útra, amely a bűnhöz vezetett. Érdekesítő, izgalmas pszichológiai regény.
- Joseph Conrad: Öreg és fiatalok.** A nagy angol írónak, a tenger szerelmesének, lírai szépségű izgalmas történeti hajók hőseiről és a hősök családjáról.
- André Gide: Pásztorének.** A legnagyobb francia író lehelletfinom lírai írása a kötet mindkét regénye.
- Hugh Walpole: Harmer John pünkösdi királysága.** Az új angol irodalom zseniális képviselője. Monumentális regény: egy idealista tanár élete és tragikus kalandja.
- H. G. Wells: Mr. Bletsworthy a Kannibálok szigetén.** Kifinomodott letku angol uriember a kannibálok szigetére kerül, barbár szokásaiktól sokat szenved, megszökik, de a világháború alatt visszavágyódik a kannibálok közé.
- Gustav Meyrinck: A nyugati ablak angyala.** A mágikus misztériumok nagy költője regényében két kort forraszt össze, a Renaissance idejét és legutolsó éveket. Fantasztikus varázskörben két világ egyesül és kettős történet forog egy nagy szerelem körül.
- Knut Hamsun: Csavargók.** Aszinte kitejéztellen érzések költője két világháború csavargó sorsán keresztül megmutatja a norvég földet, a tengert és az emberi élet általános örök motívumait.
- A sorozat utolsó kötete eredeti magyar regény, amelynek címe és szerzője ismeretlen. Ez a kötet az **1929. évi Mikszáth Kálmán pályázat díjnyertes regénye.**

EBBŐL A 15 KÖTETBŐL ÁLL A SZOROZAT: A világirodalom reprezentánsainak legkiválóbb munkái. Csupa új regény, amely most kerül először a magyar olvasóközönség elé, valamennyi kitűnő fordításban, pompás kiállításban, finom, fehér, könnyű papíron, két angolvaszonkötésben, aranynyomással. — ÁRA? Olcsósági rekord. Bármely kötet bolti ára **DE AKI** a sorozatot az alanti fűzve 82, kötve 122 Lei, szelvény felhasználásával

NYOMBAN MEGRENDELI kötetenként fűzve 62 Lei, vászonkötésben 88 Lei-ért azonkívül a sorozat tizenötödik kötetét **INGYEN** kapja.

November végétől minden hónapban két kötetet szállítunk. Itt a kész rendelésig, **Töltsd ki gondosan, húzza ki pontosan, amit nem kíván, úgy költözhetsz!**
T. Libraria LEPAGE könyvkereskedés — Cluj-Kolozsvár
Ezzel megrendelem a „KIVÁLASZTOTTAK” regénysorozatot 15 kötetben. Havonta két kötetet veszek át, 14 kötetre a 15-iket ingyen kapom. — Kötetjé **FÜZVE 62 Lei** — **KÖTVE 88 Lei** kedvezményes árral. — A két könyv árát havonként előre be-tüldöm, havonta tessék utánvétellel küldeni (portó 12 Lei.) — Személyesen veszem át.

_____ hó _____-én beküldtem _____ Lei-t.

Név és foglalkozás: _____

Pontos cím: _____

A zsidó proletárleány

Éső szitált a délelőtti órákban, a kikötő távlatait és ringó szépségeit köd borította. Egy alig felépült város kövезetlen, gerendákkal, építőanyaggal zsúfoló ucaiban, sártól loccsanó terein találtam magam. Gondoltam, ez a város háromnegyedrészben zsidókból áll, így olvastam lexikonokban és ismeretterjesztésekben, a hisztórikusok is így tudják. Egészen természetes lett volna, hogy héber felirásokat találjak, spanyol-zsidó népviseletet, kek övvel átkötött tógákat, asszonyokat, akik olasz és portugál földről hozott tarka, különös öltözetben járnak, ahogy azt komoly utazók és tiszteletreméltó történészek leírásában mohón olvastam a kíváncsiság lázával. Helvenőtezer zsidó lakik, gondoltam, ebben a terjedelmes várral övezett, mecsetekkel, ókori köemlékekkel ékes városban és látni fogom a legrégebb zsidó nyomdákat, a legrikább héber pergamenteket, szefárd talmudistákkal és kabbalistákkal beszélgethetek, vagy leülhetek lábaikhoz hét hamidrásaikban, amelyek híresek a világnak és amelyeknek padjaiból indultak oktató, itélkező, küzdő pályákra a keleti zsidók legjobbjai. Azt mondták nekem arrafele járt emberek valamikor, hogy héber betűs, spanyol lapok jöttek meg Szalonikiben napi huszonöt-harmincezres példányszámban, könyvtárakat nyitottak, amikhez fogható a világ zsidósága sehol sem multhat fel, érdekes gyűjteményeket, amik nagy korszakok szellemi és gazdasági világát tárják fel. Kisebb városokban, kevés zsidó lakossal, mint Padovában vagy Luxemburgban, vagy Mainzban azonnal észrevettem a zsidó vonatkozásokat. Ahogy a zsidó kereskedő rakosgatja az árult, ahogy kuncsaft után kémlel, ahogy a másik lóna alatt viszi a talicskát, vagy kilép a templomból, ahogy egy gyermek vitázik, vagy verekszik a pajtásával, ahogy egy zsidóasszony a vásáros bódéjában szorgoskodik — ebből már könnyen következtettem zsidók intellektusára, könnyű, vagy gondolat szántott életére. És itt, ebben a tágas városban semmi, egyetlen szárnycsapása a zsidó élet megnyilatkozásának nem hullasztik! Mindegy, gondoltam, én is csalatkozhatom, bizonyára érdemes lesz a család végére járni.

Ajánlólevél volt David Farchi uról, Szófia egyik legtekintélyesebb szefárd zsidójától Abraham Rakanatitól, aki Szaloniki mizrachistájának a vezetője. Rakanati elköltözött abból a házból ahová a levél szólt, egy zsidó szabómester lakott ott, elnyűtt proletár, egy segéddel dolgozott és két tanonccal.

Megkértem, adjon mellém egy fiút, mert a sok uccai kérdezősködést nem szeretem.

A fiukat, mondotta, nem nélkülözheti, majd a kisleánya elvezet. Kihívta a szomszéd szobából a leányát, egy tizenégy-tizenöt éves kreolareu bakfist, a szépségnek és diszkrét női tartásnak tökéletes példányát. Jól megnéztem, tanulmányi okokból főleg, ezt jó lélekkel mondom, tessék nekem elfinni. Nagy szemek voltak, ismerik a szemeket, amik mintha örökké meg lennének lepődve? Ez a leány is ilyen volt. Orrának gerince egy vonalba esett a homlokával, ahogy azt a régi görög szobrokról is-

merjük (az agy és érzékek harmoniájának mondták a régiek) hosszú, középen kettéválasztott haja alól kilátszó, apró, finomvágású fülei, szíromfonású arebörét még finomabbá tette a nemes mekóság, ami valósággal fénylő rajta. Ahogy ment azzal a mesterkeletlen biztonsággal és könnyedséggel, görög nőre, de e fájának is a kiválasztottjára kellett gondolni, akit a klasszikus korban Pheidias bizonyára megmintázott volna és aranyba és élelantesonba rögzítve adott volna át évezredeknek.

Már gyanakodtam, hátha nem is volt zsidó ember a jó szabómester ott a falépcsős, szik feljáratu házbán, akit héberül szólítottam meg és nem tudott csak mosollyal válaszolni a megszólításomra, amikor a leány megállott egy ház előtt és finom, tartózkodó mosollyal mondotta

— Po jés maarechet sel mar David Florentin!

— Itt van David Florentin ur szerkesztősege — mondotta — tessék hozzá fordulni, ő majd eligazítja önt Rakanati urhoz és mindazokhoz, akikre idegen zsidóknak szükségük van. Én ugy tudom, hogy önozzá szoktak leginkább fordulni.

Annyi egyszerű varázslatos kedvesség áradt a szavaiból, hogy nem lehetett egy udvariás köszönéssel megválnom tőle. Megtudakoltam, iskolás-e meg, zongorázik, milyen nyelvű könyveket olvas legszívesebben.

Negy nyelvet tud, hébert, spanyolt, görögöt és franciát, de zongorázni nem telik az apja keresetéből, hanem egy spanyol-zsidó zenésznél hegedülni tanul most és a lekedijákat megfizeti abból, amit kézimunkával keres otthon. Arra kért, szerezzem meg neki Bialik verseit, a könyvet biz'isten (a jobb kezét itt a szívére tette) visszaküldi, ő még soha sem tartott meg idegen könyvet, holott ez Szalonikiben éppúgy divik, mint mindenütt a világon. Le fogja másolni a verseket a könyvből egy szép kicsiny noteszbe.

Ujvidéken Major Józsa kollégám egy szép bőrkötésű noteszt adott az év utáni találkozásunk emlékére s ezt az emléktárgyat átadtam a gyönyörű leányának, bocsásson meg érte drága barátom, de az én helyemben bizonyára ő sem cselekedett volna másként.

Ime, első akción Szalonikiben. Lovag voltam.

David Florentin a „Flambeau” című hatoldal-as francia nyelvű zsidó napilap szerkesztője, akit a szerkesztőségében találtam, drága öreg ur, kissé rövidlátó, rövidre nyírott bajusza van és Görögországban a legjobb tollú publicistának ismerik. Afapos és jól intormált, éles itéletű és satirikus izü.

— Magát kollégám — így köszönt bemutatkozásom után — valahonnan ismerem. Valamelyik kongresszuson, vagy Bécsben, vagy Párisban, vagy tudja isten hol, de bizonyára találkoztunk. Nézze, én most kéziratkészítés közben vagyok, maga tudja, hogy ez mit jelent. Tíz perc múlva itt a szedőgyerek! Olvasson, drága kollégám.

Florentin kollégám ezután tovább rította a sorokat és egy félóra hosszat levegő voltam a számára. Körülnéztem és a világitóudvar felől beszűrődő vi-

lágosságnál sikerült fölfedeznem a helyiségben egy székot, amin — két lába lévén — szórakozásból is hintáztattam. Olvasásra azonban azért nem gondolhattam, mert egyetlen újság nem volt az asztalon. Florentin ur kéziratát fekdíték szanaszéljél, kusza írás, tele beszúrással, törléssel, jegyzetes mellék-sorokkal, ideges, odavetett jelzőkkel. Látszott rajtuk az óvatos politikus és a türelmetlen, erélyes zurnaliszta, akit isten fokozott igazságérzettel ruházott föl.

— Készen vagyok, de sokat most nem diskurálghatunk, legfőkébb „sürgöny-stílusban. Ha nincs jobb dolga, jöjjön föl velem a cionista merkabza — mondotta — miután átnézte és utolsókat simított a kéziratán.

Együtt mentünk a Zeenith-palotába, amely a Venizelosz-ut elején van. Utközben valóban telegram-stílusban tudtam meg tőle, hogy Szaloniki zsidóságát az 1917. évi tüzvétség olyan irtozatos mértékben sújtotta, hogy ezt hosszú generációk sem fogják tudni ki-

heverni. Az egész alsóváros elhamvadt, könyvtárak, templomok, tanházak elpusztultak, estéről reggelre jó módu családok koldusokká váltak. Itt maga nem talál könyvtári studiumra való anyagot. Azután jött a kicsérelés néhány évvel ezelőtt, amikor megrosztáltak a zsidókat Szalonikiben. Ez is, elismerem, nem volt a kormányzat részéről rosszdindulat, végeredményében súlyosan érintette a zsidókat. Sokan kivándoroltak a városból, elég, ha közlöm azt az adatot, hogy Párisban ma a kivándorolt szalonikii zsidó kolónia tízezer főből áll.

Megállapodtunk egy közeli találkozásban és amikor elváltunk, különös meglepődöttséggel fogta meg Florentin kollégám a kezemet.

— Higye el, valahol találkozunk — szölt kimondhatatlan kedvességgel — valahol Egyiptomban, amikor együtt vonultunk ki a Vörös tengeren. Ott állottunk egymás mellett és épen így fogtuk egymás kezét.

Megcsillant füve alatt az a jóságos, kedves fényű két szeme.

Persze, hogy együtt voltunk. Mi zsidók mind együtt voltunk egykor. Abban a veszedelmes szituációban, a tenger közepén.

(Folyt. köv.)

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelb. Rt. CLUJ, PIATA UNIRII 7. sz á m

Fiókjai: Dés, Dicsőszentmarton, Gyulafehérvár, Marosvásárhely és Nagyváradon. — **Saját tőkéi 85 millió lej.**
Affiliált intézetek: Tordaanyos Vármegyei Takarékpénztár r.-t. Tordán, Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár r.-t. Nagyenyed, Udvarhelymegyei Takarékpénztár r.-t. Székelyudvarhelyen és Sz.-Kereszturon, Szászrégenvidéki Takarékpénztár és Hitel r.-t. Szászrégenben és népbank r.-t. B-hunyadon. — Mindenbankügyletet legelőnyösebben végez. — Egedélyezett devizahely. Arurak'arai a vasut mellett. **Betéteket elfogad**

Szórakozhat — olvasón Tanulhat — játszva

Ön és családja minden tagja, ha

Chanukakor

már asztalán van **Brehm Alfréd** az

Állatok Világa

című világhíres munkája. A klasszikus szerző arcképe, 10 színes műmelléklet, 44 egész oldalas és 268 szövegek közötti ábra díszíti a kiválóan finom papírosra nyomott lexikon alakú hatalmas kötetet, amelynek dus aranyozású kötését **Végh Gusztáv** festőművész tervezte.

2000 lej eredeti ár helyett rövid ideig 920 lejért kapható.

Megrendelhető: Az UJ KELET könyvosztályánál levelezőlapon is

KIADÓHIVATAL
Str. Baro
SZERKESZTŐSE
Ejje
ELŐZEL
IX évfolyam
1928. Decem
5689 év

A V
321 n
liberá
5 lupl

Bucuresti-Bukar
Uj Kelet tudósít
lentik, hogy a
valamennyi várm
mennyiség hivata
és ennek alapján
tási irodája össze
ményeket a követ
Összesen leadta
szavazatot, ebből
ezet 321 szavazat
Az érvényes szav
parasztpárti listáj
ezet 518 szavazat
kot. A liberális p
ma 185.514, tehát
gyar párt 171.017
ami 6.02 százaléka
Avorosou koalici
70.054, 2.49 száz
parasztpárt 71.19
vagyis 2.7 százalé
zatának zama 3
zalek A munkás
szavazathoz jutot
felet meg. A pár
nak száma 8085,
Ezek alapján az
tele a következő
nemzeti parasztp
németpárti
szociáldemokrata
zsidó nemzeti
pártionkivüli (ujse

akiket a kormány
meg. Azonkívül t
Jorga párti, 5 L
párti. Ezen utób
megyékéből, ahol
lut többséget ért
százalékot elért n
Az eredmények
a nemzeti parasz
jelöltjei jutottak
bebizonyosodott,
semmilyen győke
választó tömegek
sem pedig a fríp
és társai) nem ke
sok nevében Erd
párt kormánybuk
Erdélyre támaszk
csak újabb biz
annak, hogy az e

Ingyen
„IDEA
Cal. R. Ferd
lányi ucca)
Alegdivatos bb
és Velour nő
alul a talha
Férfikalapokat 4
formál és